

SLOVENEK

Velja po pošti:
 Za celo leto naprej . . . K 28.—
 za en mesec 2-20
 za Nemčijo celoletno . . . 29.—
 za ostalo inozemstvo . . . 35.—
V Ljubljani na dom:
 Za celo leto naprej . . . K 24.—
 za en mesec 2.—
 V upravi prejemam mesečno . . 1-70
Sobotna izdaja:
 za celo leto 7.—
 za Nemčijo celoletno . . . 9.—
 za ostalo inozemstvo . . . 12.—

Inserati:
 Enostolpna pettivrsta (72 mm):
 za enkrat po 18 v
 za dvakrat " 15 "
 za trikrat " 13 "
 za večkrat primeren popust.
 Poročna oznaka, zakvale, osmrtnice itd.:
 enostolpna pettivrsta po 20 vin.
Poslano:
 enostolpna pettivrsta po 40 vin.
 Izhaja vsak dan, izvenišil ne-
 delje in praznike, ob 5. uri pop.
 Redna letna priloga Vozni red

Uredništvo je v Kopitarjevi ulici št. 6/III.
 Rokopisi se ne vračajo; ne frankirana pisma se ne sprejemajo. — Uredniškega telefona št. 74.

Političen list za slovenski narod.

Upravništvo je v Kopitarjevi ulici št. 6. — Račun poštne hranilnice avstrijske št. 24.797, ogrske 28.511, bosn.-herc. št. 7563. — Upravniškega telefona št. 188.

Današnja številka obsega 16 strani.

Organizacija ameriških Slovencev

Slovenci v Ameriki se precej razvijajo kulturno in gmotno. Imajo cerkve, šole, društva, podporne enote, liste, sploh vsa sredstva, brez katerih kulture narod ne more obstati. Ali v vseh teh stvarih ni bilo dosedaj nobene sistema, nobene centralizacije. Vse je v kosih, vsak je zidal, kakor je vedel in znal in kjer je bilo najbolj potrebno. Amerikanski Slovenci kot taki nimajo nobene skupne organizacije, nobene centrale, nobenih skupnih vezi. Zlasti je obžalovanja vredno, da so prevzeli ponekod vodstvo slovenskih izseljencev v roke napolizobraženi ljudje, ki so bili na Slovenskem prave duševne, večkrat tudi moralne ničle. V Ameriki igrajo ti ljudje prvo vlogo in so ponekod duševni vodje naših izseljencev.

Zlasti je kvaren vpliv njihovega časopisa. Ta nadutost, napihnjenost in psevdoučenjaštvo, kakor je najdemo v teh ameriškanskih listih, je brez primere. Članki, ki jih prinašajo nekateri ameriškanski slovenski listi, bi delali vso čast prononsiranim bogatajcem in anarhistom. Razen »Amerikanskega Slovenca« so slovenski ameriškanski listi deloma versko indiferentni, deloma katoličanstvu sovražni. Izrazito katoliškega lica vsaj nima nobeden drugi. Sicer se pa na izseljencih samih, ki pridejo nazaj, takoj pozna vpliv dobroga ali pa slabega lista, ki ga je v Ameriki bral.

Druška stvar, ki je v Ameriki med našimi ljudmi zelo razvito, so slovenske podporne enote, neke vrste strokovna društva, ki podpirajo delavce v slučaju bolezni, nesreče in smrti. Teh enot je veliko. Niso samo podporne organizacije, ampak imajo tudi vpliv na verske razmere. Pri društvenih sejah se govori več ali manj o verskih vprašanjih. Sklepa se o cerkvenih pogrebi, z denarjem teh organizacij se pospešuje časopisje tako, kakoršna je pač enota.

Kar se tiče verskega stališča teh enot, je žal večinoma zelo slabo. Organizacija »Slovenska Narodna Podporna Jednota« s sedežem v Chicagu je po svoji načelni izjavi svobodomiselná. Leta 1909. je štela 104 podružnice z blizu 5000 člani. Ima tudi nekaj ženskih podružnic in izdaja svoje mesečno glasilo. S tem še ni rečeno, da so vsi člani te organizacije svobodomiselní, vendar pa je ta jednota poleg svojega človekoljubnega namena: gmotna podpora v slučaju bolezni, nesreče in smrti, odtrgala že marsikatero rojaka od cerkve. Ogromna večina članov te organizacije se ne zmeni več za cerkev. Središče slovenskih

svobodomiselcev v Ameriki je Chicagu. Tu je sedež »Slov. Narodne Podporne Jednote«, tukaj se tiskajo lib. časopisi. Večji del chikaške naselbine ima popolnoma brezverski značaj.

O tem se bere v »Svobodni Misli« (leta 1909.) št. 5 in 6, stran 84: »Poročamo se civilno, umrle pokopavamo civilno, otroci rastejo, ne da bi jih kdo oblival s kakšno krstno vodo. Mlad naraščaj pošiljamo v javne šole, kjer nimata Bog in vera nič opraviti. A to je samo začetek. Upamo, da pridejo do nazorov svobodomiselné misli tudi rojaki po ostalih ameriških naselbinah, da vržejo od sebe verski oklep. Naj se rimski zmaj še tako oteplje in riga strupene slinice (!), razvoj človeškega razuma gre naprej in se ne ozira na pasje lajanje v dolini. Motijo se tisti, ki mislijo, da bodo stare prepelele verske bajke vedno flikali s hitečim napredkom razuma. Čas je, da se našemu ljudstvu očitno pove resnica na glas, da so ljudje ustvarili boga, ne pa naspotno, da je vera v nadzračna bitja tisto zlo, ki ga še priklepa na staro barbarsko dobo, na dobo suženstva in pasjega podaništva.« »Svobodna Misel«, le naprej!

Spričo velike nevarnosti, ki preti Slovincem v Ameriki od strani teh bogatajskih organizacij, je ameriška slovenska duhovščina sklenila se organizirati v »Zvezi slovenskih duhovnikov« in začeti veliko društveno akcijo, da se vsi ameriški katoliški Slovenci združijo okoli svoje edine izrečno katoliške organizacije, »Slovenske Katoliške Jednote«. Poleg »Amerikanskega Slovenca« bo zastopal katoliško misel pred vsem tudi mesečnik »Ave Maria«. »Slovenska Katoliška Jednota«, ki ima svojega duhovnega voditelja, bo skrbela, da izvršujejo njeni člani svoje verske dolžnosti, bo zlasti podpirala Rafaelovo družbo in poiskala v vsaki naselbini zanjo zastopnika, bo naprosila duhovščino v domovini za izkaznice za izseljence, da bodo prišli v Ameriki takoj z duhovnikom v dotiko in bo seveda tudi lajke za dobro stvar zainteresirala.

Tako je trdno upati, da se bodo katoliški Slovenci v Ameriki obvarovali dušnega in moralnega zla, ki jim preti od strani ondotelega svobodomiselnéstva in da nam Amerika ne bo več toliko duš pogoltnila.

Izseljevanje in naše agentovstvo.

(Nadaljevanje.)

Obžalujemo, da o tem ne moremo reči drugčega nego, da so te besede zapeljavanje ljudi k izpovedanju neresnice v svrhu varanja ameriških oblasti. Dolenc je tudi »od c. kr. deželne vlade potrjeni zastopnik.«

V kratkem tiskanem pismu E. Šmarde, »oblastveno potrjena potovalna pisarna«, se označuje čas vožnje 6 do 7 dni. To je malce reelnejše nego v oglašju, velja pa seve le za eden, dva najbrzejših parnikov, medtem ko se le prepočesto prigodi, da se naši ljudje vozijo 12 in še več dni. Iz Havra! Pa o tem malo več pozneje!

Nadalje stoji istotam: »Bolje pa je, ako se vozite na parniku v II. razredu, ker ne plačate takse in v Newyorku ne pridete v Kaselgard (kako nežno obzirno popačeno ime nekdanje izseljeniške postaje v Newyorku Castle Garden, kamor pa izseljencev že davno več ne transportirajo, nego na Ellis Island!)« Na eni strani obsegajo te besede zapeljavanje ljudi v prevaro ameriških oblasti, na drugi strani pa niso resnične. Noben potnik, niti I. razreda namreč ni varen, da ga ne pošljejo na izseljeniški otok Ellis Island, najmanj pa tisti naši ljudje, ki se jim že na prvi pogled bere, da so navadni izseljenci. Pripeti se sicer včasih, da je najti med ameriški priseljeniški uradniki nekatere, ki so »iz tehtnih vzrokov« jako popustljivi (pozneje navedemo en zanimiv slučaj), a s tem ni mogoče računati.

Od »Austro-Americane« žal nimamo na razpolago »prospektov in navodil«, ki jih pošilja njen glavni zastopnik, pač pa prvo tiskovino, ki jo poslednji pošlje kandidatom. V njej je posebno zanimiv navedeni odlomek, v katerem, kakor Seunig in Tavčar, svari pred sleparskimi agenti! Glasi se: »Amerikanski potniki postanejo večkrat žrtve sleparskih agentov, kateri skušajo si z obljubami in različnimi naveti pridobiti zaupanje potovalca z namenom, izvabiti mu včasih težko prisluzeni denar. Da torej ne pridete takim ničvrednežem v roke, vam svetujem, da se pred odpotovanjem obrnete do zanesljivega, za ta posel od avstrijske oblasti pooblaščenega zastopnika, kateri vam bo dal potrebna pojasnila.« V resnici imenito je, kako ljubeznjivo skrb imajo ti agentje za »teško prisluzeni denar« in kako očetovsko svarijo pred sleparskimi agenti! Za božjo voljo, kdo pa so ti sleparski agentje? Znano je, da drugih agentov ni pri nas, nego od c. kr. vlade potrjenih, kateri imajo svoje priganjače in lovce, ali bolje »pooblaščené namestnike« in »uradnike«. Ze iz tega je jasno, da agentje drug drugega nazivljajo sleparske; kdor pa je kdaj imel priliko intimnejše občevati z njimi, izve o tem več nego dovolj. Namen vseh teh zvijačnih sleparskih svaril pa je begati potnike ter jih pripraviti, da verujejo samo dotičnemu agentu, kojega svarilo ravno dobe, kojemu ravno padejo v roke.

Se marsikaj bi lahko navedli iz teh le-

takov in tiskovin, vendar mislimo, da smo vsaj za zdaj dovolj navedli v osvetljenje kupcijskih načinov naših agentov, da bo znala javnost primerno ceniti reelnost in poštenost teh ljudi. Le glede are 20 kron, ki jo vsi agentje brez izjeme zahtevajo, moramo pojasniti celo zadevo, in javnost bo zopet videla, kako malo reelno in pošteno se ravna z ubogimi nevednimi ljudmi.

V tem pogledu stoji v letaku od »Austro-Americane«: »Vsled izvanrednega zanimanja za potovanje v Ameriko po naši progí (!) svetujem vam, da si pravočasno zagotovite prostor na tisti ladji, s katero želite potovati, kar dosežete s tem, da nakažete po poštni nakaznici 20 kron za X vožnjo v III. razredu.« Podobno zahtevajo vsi agentje od izseljenških kandidatov 20 kron are, da si »s tem pravočasno zagotove prostor na ladji; nekatere obljublajo tudi »dober prostor«.

Resnica je, da je naravno treba plačati aro za kabine I. in II. razreda, ker so numerirane in si potnik v resnici z aro zagotovi poljubno izbrano kabino na poljubni ladji, katere mu potem nihče drugi prevzeti ne more. Agent tako kabino po prejemu are brzojavno naroči pri glavnem uradu v odhodni luki. Za medkrovje pa vse to ne velja. Zakaj tukaj dobi potnik prostor šele takrat, kadar stopi na ladjo, kjer jih kar po vrsti razdeljujejo po prostorih, kakor ravno nanese. In če agent vrh tega obljublja še dober prostor, je to zgolj humbug. Prepočesto se zgodi, da potniki niti ne pridejo na tisto ladjo, za katero so ko- nečno agentu plačali vozni list, da pridejo po navadi na slabšo, mesto na brzo, za katero so plačali, na počasno. Naši Amerikanci vedo o tem sleparstvu — ki ga v enem slučaju še posebno osvetlimo — cele knjige povedati.

Zakaj pa agentje vzlic tem dejstvom od človeka, ki ga mika iti v Ameriko, pred vsem in najprvo zahtevajo aro?

Oni dobro vedo, da mu za to aro ne morejo zagotoviti prostora na določeni ladji in ga po prejemu are pri glavnem uradu nikdar ne naroče niti pismeno niti brzojavno. Šele kadar je plačalo gotovo število potnikov celo voznino, šele tedaj brzojavi agent glavenmu uradu števil o potnikov, a nič drugega nego število. Pismeno sicer poročajo tudi imena potnikov, a za te še davno ni gotovo, da potem v resnici odpotujejo z ladjo, za katero so po ogentovem prigovarjanju plačali. Zbok tega vsakdo vpraša: zakaj agentje od izseljencev v prvi vrsti zahtevajo aro vzlic navedenim, njim predobro znanim dejstvom? Raditega, da priklenejo kandidata nase, da jim ne uide k drugemu agentu; za agenta ni hujšega, kakor če drug agent dobi pot-

LISTEK.

Iz dnevnika sibirskega turista.

Spisal V. Kolorenko. Poslovenil Fedor Aleksejevič.

II. Belemnit.

Na poštni postaji . . . , do katere sem prišel zvečer, ni bilo mogoče dobiti konj. »Oh, ljubi Ivan Semenovič,« mi je rekel postajni načelnik, obilen, star gospod, katerega sem vsled pogostega potovanja spoznal in se z njimi spoprijateljil, »ravnajte se po mojem nasvetu, ne vozite se ponoči dalje, denar naj nekoliko počaka! Lastno življenje je vendar več vredno, kakor tuji denar. V okolici sto vrst je vaš proces dnevni pogovor; ravnotako govori skoro ves tukajšnji svet o veliki vsoti denarja, ki jo vozite s seboj. Ptice roparice bodo gotovo zapustile svoja gnezda . . . Vi bi jim bili prav dobrodošel plen . . . Ostanite tukaj čez noč.«

Sicer se mi je zdel ta nasvet zelo pameten, vendar se nisem mogel ravnati po njem.

»Jaz se moram odpeljati . . . Prosim, ukažite pripeljati konje.«

»Oh, vi trma! Potem vam bom pa pre-skrbel vsaj voznika, na katerega se bode- lahko zanesli. Peljal vas bode do B., tam

pa morate prenočevati. Tamkaj pelje pot mimo »Be'emnita«. Mračna in divja okolica je in ljudje niso nič boljši . . . Potrpite vsaj toliko časa, da postane svetlo!«

Čez pol ure sem že sedel na vozu in se peljal dalje, spremljale pa so me želje in prijateljevi naveti. Peljali so me čili konji in voznik je podil vso pot, kar je mogel, ker je upal na dobro plačilo. Hitro smo prišli do kraja B.

»Kam me pelješ?« sem vprašal voznika, ko sva se pripeljala do prvih hiš.

»K mojemu prijatelju, gostilničarju; je zelo dober kmet.« Peljala sva se mimo več napol podrtih gozdnih koč in se naposled ustavila pred vrati neke hiše, ki je bila očividno bogatejšega kmeta. S svetilko v roki nama je stopal nasproti star mož s sivo brado, zelo častiljiva postava. Vzdignil je kvišku svetilko, me pogledal s svojimi slabimi očmi in rekel mirno: »Oh, Ivan Semenovič. Torej so ljudje, ki so se nedavno peljali tod mimo, vendar le prav povedali: »tod mimo se bode peljal iz mesta pooblaščenec Kudinov. Preskrbi mu konje!« »Kaj vas to briga?« sem jih vprašal. »Morebiti bo hotel prenočiti. Ponoči se nikdo ne vozi rad.«

»Kakšni ljudje so pa bili,« ga je prekinil moj voznik.

»Kdo jih pozna? Gotovo so roparske ptice! Ravnotaki so bili. Zdelo se mi je, da so bili meščani, kdo pa so bili, ne vem.

Kdo pa tudi pozna vse. Ti, gospod, boš vendar prenočeval, ali ne?«

»Ne! Preskrbi mi, prosim, konje, in sicer kolikormogoče hitro!« sem rekel, popolnoma nezadovoljen z govorico, ki je hitela pred menoj.

Starec je premišljeval.

»Stopi v sobo, kaj stojiš v veži! . . . To je, ravno, ravno sedaj ni konj. Pred tremi dnevi so odšli zadnji v mesto. Kaj naj storim? Čuj, gospod, prenoči pri meni!«

Zadeva mi resnično ni ugajala. Napočila je noč, in sicer tako gosta in temna, kot morejo biti noči le v Sibiriji v neprijazni jeseni. Nebo je bilo prepreženo s temnimi oblaki, da je bilo komaj možno razločevati, kako so se valile zgoraj v temnem prostoru mogočne, preteče, neoblikovane mase, medtem ko je vladala spodaj neprodurna tema; skoraj bi ne mogel videti človek roke pred očmi. Mrzle deževne kaplje so padale na zemljo in premikale skrivnostno šumljaje malo množino listja na drevju. V gostem gozdu je nastal skrivnosten, tih šepet in šumenje.

In vendar sem se moral odpeljati. Stopil sem v sobo in prosil gostilničarja, naj mi dobi takoj konje in krepkega voznika.

»Gospod,« je stresel ta s sivo glavo, »tj drviš v nesrečo in vrhutega v taki noči! Prav egiptovska tema!«

V sobo je stopil moj voznik in se pri-

čel šepetaje pogovarjati z gospodarjem. Še enkrat sta se obrnila oba k meni s prošnjo, naj ostanem. Vendar sem vztrajal. Šepetala sta, imenovala razna imena, pogovarjala se.

»Dobro,« je rekel voznik, ki je očividno nerad ubogal gostilničarja, »preskrbel ti bom konje v bližnji vasi.«

»Ali jih ni mogoče dobiti bliže? . . . Trajalo bode zelo dolgo.«

»Ne,« je rekel voznik, in gospodar je mrmraje pristavil: »Kaj tako hiti? Ali ti ni znan pregovor: Hiti počasi! Potrpi!«

Voznik je odšel za zastor, ki je delil sobo v dva dela in se preoblekel. Gospodar je stopil k njemu in mu pričel nekaj pojasnjavati s svojim tihim hripavim glasom. Zadremal sem.

»No,« sem zaslišal glas že pri vratih, »reci 'Ubijalcu', naj pobiti . . . Saj nima nič potrpljenja!«

Kmalu nato sem zaslišal odmev podkve oddaljujočega se konja.

Zadnje starčeve besede so prepodile moj spanec. Sedel sem k ognju in premišljeval. V temni noči na tujem kraju med tujimi ljudmi, to nerazložno govorjenje, končno ta skrivnostna beseda — moji živci so bili razburjeni.

Čez eno uro so se oglasili v bližini zvonci trovprege, ki se je kmalu nato ustavila pred vrati. Vzel sem svojo malo prt-ljago in stopil ven.

nika, ki bi ga on lahko privabil k sebi. Marsikateri človek, ki ga je mikalo v Ameriko, bi se še po plačanju are premislil in ostal doma. Marsikateri bi se rad potem iz enega ali drugega vzroka raje vozil z drugo progno. Pa ara sili vse take, da se drže agenta. Zgodilo se je pa že, da je nekaterim prišlo na misel obrniti se do odvetnika in Rafaelove družbe, in medtem, ko na svoje lastne prošnje in zahteve are niso dobili nazaj, je šlo s posredovanjem zadnjih čudovito gladko in hitro — agentje so aro vrnili. Povsem naravno, kajti ara je z ozirom na neresnične pretveze glede zagotovitve prostora na ladji nedopustna in nerealno pridobljena. Kolikorkrat so tekom let agentje na podlagi teh pretvez tako aro prevzeli, tolikokrat so zakrivali goljufijo. Tudi to kupijsko metodo naših agentov prav toplo priporočamo pozornosti pristojnih oblasti. (Dalje.)

Krščansko-socialna zmaga na Dunaju.

Te dni se vršijo občinske volitve na Dunaju. V četrtem volivnem razredu, ki je najbolj delavski, so se vršile le nekatere nadomestne volitve, pri katerih je ostalo pri starem. — V tretjem volivnem razredu, kjer se zahteva 8 K pridobitnega ali 20 K dohodninskega davka in kjer se je število delavskih volivcev vsled delomaboljšanih plačilnih razmier povišalo, so se vršile volitve na celi črti in so si krščanski socialci priborili vseh 48 mandatov, dočim so jih imeli tu dozdaj 47. Iztrgali so namreč socialistom Ottakring, kjer so socialisti pred dvema letoma z malo večino krščanskim socialcem to posest odvzeli.

Pomen teh volitev je ta, da so liberalci zopet strašno padli, tako da bodo sčasoma čisto izginili. Socialni demokratje so po številu volivcev narastli, absolutno in relativno pa so poskočili najbolj krščanski socialci, in sicer v vseh okrajih brez izjeme, najbolj v delavskih.

Številni volivni izid v tretjem razredu v primeri z volitvami iz leta 1908., oziroma 1912. je sledeči:

Krščanski socialci leta 1908., oziroma 1912.: 32.039; leta 1914. 39.749 (+ 7710). Nemški nacionalci leta 1908., ozir. 1912.: 552; leta 1914. 1386 (+ 834). Socialni demokratje leta 1908., oziroma 1912.: 7275; leta 1914. 12.028 (+ 4753). Liberalci leta 1908., oziroma 1912.: 3432; leta 1914. 2365 (— 1067). Čehi leta 1908., oziroma 1912.: 152; leta 1914. 1025 (+ 873). Nemški centrum leta 1908., oziroma 1912.: —; leta 1914. 8 (+ 8). Knapitscheva stranka leta 1908., oziroma 1912.: —; leta 1914. 33 (+ 33). Avstrijska ljudska stranka leta 1908., oziroma 1912.: —; leta 1914. 77 (+ 77).

Kakor se vidi, so liberalci komaj v šestih letih padli za 40 odstotkov!

Sanje o razdelitvi evropskih držav.

Vse časopisje se bavi z odkritji »Novega Vremena«, kako se nekateri ruski državnik bavi z mislijo »razdeliti« Avstrijo. Iz teh izvajanj se razvidi jasno, da sta v Rusiji dve struji, ena bi rada Avstrijo s pomočjo Nemčije in Francije »razdelila«, druga bi pa to raje izvršila s pomočjo Francije in Anglije, tako da bi bila tudi Nemčija udarjena.

Franci tudi niso v tem oziru njih misli. Dočim nekateri Avstrijo sovražijo, pa je večji del samo Nemčiji nasproten. Lahko se reče, da je pretežna večina Fran-

cije za Avstrijo, ker se Francozi zelo boje, da Nemčija v kakem svetovnem konfliktu mogoče ne bi bila poražena, ampak bi le zelo narastla.

To so seveda le sanje, a značilno za misljenje, ki v Rusiji in Franciji vlada. Zaradi zanimivosti omenjamo, da se nekateri Francozi, dočim »Novo Vreme« v duhu razdeljuje Avstrijo, bavijo z razdeljevanjem Nemčije.

V Parizu je nedavno izdal poročnik francoske armade Colonel de R. nov zemljevid Evrope in k njemu komentar z naslovom:

Le partage de l'Allemagne. L'échéance de demain.

»Razdelitev Nemčije. Dejstvo najbližje bodočnosti«. Pripojen je zemljevid Evrope primerno popravljen. Na levi strani je rdeča lisa z napisom »Francija«. V njej so mesta Strassburg, Metz, Kolin, Frankfurt, Stuttgart. Na desno zgoraj je rumena lisa z napisom »Rusija«. To so mesta Berlin, Štetin, Drazdane. Na jugu zelena barva »Avstrija«, ki se stegne proti severozapadu in objame vse Bavarsko, mesti Nürnberg in Monakovo sta njeni. Anglija dobi Oldenburško in Hanoveransko. Dansko se stegne k jugu in Vismar, Wittenberg in Devin tvori mejo med njo in Rusijo. Turinško ostanje samostojno, Saško dobi Rusija. Belgija in Nizozemska ostaneta samostojni, seveda pod francosko milostjo in materinim varstvom.

Pisatelj slika predigro in postop vojne. Izmed isker, ki vzneti požar, ni najposlednejša saverska afera. Povod boju da nemški prestolonaslednik, ki zahteva, naj Francija razpusti legijo tuicev. Francija, ki se že dolgo boji, da bi je Nemčija brez napovedi vojne ne napadla, je dobro pripravljena, in že po treh dneh odkorakajo francoske čete v boj. Sreča, odločnost, aeroplani in novo iznajdena razstreliva poklanjajo Franciji zmago za zmago. Francoske zračne piščice ničijo nemške zračne obre. Francoski zrakoplovi mečejo tisoče in tisoče sulic na nemško vojsko — ne streljajo — zrakoplovi uničijo kraljevi grad v Potsdamu; tu je ranjen nemški prestolonaslednik. Za rano umre. Italijani medtem vzamejo Francozom Nico, Francozi pa pobijejo v odločilni bitki na Durinskem Nemce, kjer nemški cesar umrje junaške smrti. Alzacija in Lotaringija sta takoj na začetku z radostjo sprejeli Francoze, zdaj jih povabijo še Bavarci. Rusi stoje pred Berlinom. Balkanske države porazijo Avstrije pri Temešvaru in so hitro pred Budimpešto. Spojena avstrijsko-laška mornarica je uničena, nemška od angleške zbita. — Z veliko slavo vhaja francoska vojska v Berlin. General Mirabel vodi armado in poveljuje s častnimi mečem, ki ga je leta 1806. njegov prednik prejel od Berlinčanov in na katerem se blesti napis: »An général Mirabel, gouverneur de Berlin, la ville reconnaisante.« Tako, Finis Germaniae! In Avstrija, njena sestra? Dobi Bavarsko, a Ogrsko postane samostojna republika.

Tako bojeviti francoski častnik.

Takih senzacij se bo še veliko pisalo. Države pa se bodo oboroževale, kakor da bi res bila katastrofa neizogibna in pred durmi. In vendar bi se čisto lahko pošteno sporazumele, ker kakih nujnih razlogov za evropsko vojsko ni, ne med Avstrijo in Rusijo, ne med Nemčijo in Francijo, ne med Francijo in Anglijo. In če bi se mi z Rusijo in Francijo sprijaznili, bi tudi Lah mir dal. Da bi zmagala pamet!

V DOBI ABSOLUTIZMA.

Današnja »Wiener Zeitung« objavlja cesarjevo odredbo, ki določa, da se v zmluslu postave z dne 5. julija 1912, člen 1., § 13., odstavek I. poviša število vojaških novincev v letu 1914 za 5600 mož in da odpade od tega povišanja na Avstrijo 3212 mož glede na skupno armado, število vojaških rekrutov za deželno brambo se pa poviša leta 1914. za 4580 mož. Potrdili bodo zato letos za skupno armado 49.694, za deželno brambo pa 28.297 mož. Nadalje pa določa cesarjeva odredba, da se poviša število rekrutov leta 1915. za 11.300, leta 1916. za 17.000, leta 1917. za 17.500 in leta 1918. in za nadaljnih pet let za 18.000 mož. Od tega števila odpade na Avstrijo l. 1915. 6481, 1916. 9750, 1917. 10.037, 1918. in nadaljnih pet let pa vsako leto 10.324 mož. Število rekrutov za deželno brambo se poviša leta 1915. za 5785, l. 1916. za 6749, leta 1917. za 6845, za leto 1918 in za nadaljnih pet let pa za 7038 mož.

POMANJKANJE ČASTNIKOV PRI AVSTRIJSKI DEŽELNI BRAMBI.

Avstrijski deželni brambi primanjkuje zdaj približno 350 subalternih častnikov. Deželno brambno ministrstvo je zato proglasilo, da sprejema do preklica vsako leto iz rezerve v aktivno stanje gotovo število častniških aspirantov. Sposobni prosilci, ki niso nad 24 let stari in ki so za službo sposobni, se pripuste na stroške erarja k šestmesečni poizkusni službi. Tisti, ki bi vstopili v poizkusno službo do konca majnika in ki napravijo uspešno častniško izkušnjo septembra, pridejo že novembra v poštev, da postanejo aktivni poročniki. Aspiranti, ki se podvržejo preizkušnji od 1. junija do 17. avgusta in napravijo častniško izkušnjo aprila 1915, postanejo lahko poročniki dne 1. majnika 1915 kakor tudi tisti enoletni prostovoljci, ki zdaj služijo.

NAPADI NA DR. KRAMAŖA.

Prosniki narodno-socialni list piše o dr. KramaŖu: Vsak pošteno misleč človek je danes na dr. KramaŖa ogorčen. Ni li bila dr. Švihova lumparija dovolj velika? Ali je moral dr. KramaŖ Švihov zločin v svet raztrobiti? Dokazano je, da dr. KramaŖ ni dobival zama denarja od vlade.

OGRSKE NARODNOSTI.

V seji ogrske zbornice 20. t. m. je Tisza naglašal, da mora vsak delati na to, da se upravičene želje in zahteve nemažarskih državljanov uresničijo in da želi narodni mir. Upa, da bo pouk v materinem jeziku odstranil nezadovoljnosti.

OBSODBA V RUSKI VOHUNSKI ZADEVI NA DUNAJU.

Na Dunaju se je 20. t. m. zaključila večdnevna razprava proti ruskim vohunom. Dva o btoženca so oprostili, ostali so obsojeni v grof od treh mesecev do 5 let.

GROF BECK 85 LET STAR.

Danes, dne 21. marca je dovršil gardni kapitan grof Friderik Beck 85. leto svoje starosti.

ZLOČIN MADAME CAILLAUX.

20. t. m. so pokopali glavnega urednika »Figara«, Calmetteja, ki ga je, kakor znano, ustrelila žena francoskega finančnega ministra Caillauxa, ki je zato moral odstopiti. Pogreb je bil nadvse sijajen. Udeležili so se ga bivši predsednik francoske republike Loubet, bivši ministrski predsednik Briand in veliko prejšnjih ministrov. Po pogrebu so uprizorili pogrebci demonstracijo proti sedanji vladi. Klicali

so: Proč s Caillauxom! Proč ze Doumerguejem! Pristaši vlade in njeni nasprotniki so se stekli. Policija jih je s sabljami razganjala. Več oseb je ranjenih. Velikanske demonstracije proti vladi so bile tudi na trgu Chlichy in pred zaporom St. Lazaire, kjer je zaprta morilka madame Caillaux. Morilka simulira zdaj živčno razburjenost, ker hoče, da bi izjavili zdravniku, da ko je streljala, hipno ni bila pametna. »Figaro« pa piše, da hoče dokazati, da je Caillauxova hladnokrvno in premišljeno Calmetteja ustrelila. Neki Caillauxov uradnik je namreč v neki gostilni izblebetal, da je Caillauxova napovedovala, da namerava Calmetteja ustreliti. Več prič je tudi Caillauxovo videlo, kako se je učila streljati.

TITTONI DVOMI NA OBSTANKU FRANCOSKE REPUBLIKE.

Italijanski poslanik Tittoni je priredil sprejemni večer, ki se ga je tudi veliko francoskih poslancev poleg diplomatov udeležilo. Razgovarjali so se o zločinu madame Caillaux. Tittoni, ki so ga obdajali diplomati in politiki, je pripomnil: »Vse kaže, da obstaja zdaj tako za Francijo kakor za Evropo sledeče važno vprašanje, kdo ima več upati, da postane francoski vladar, Filip ali Viktor Napoleon?« Tittoniju ni nihče odgovoril, a navzoči so to opombo zelo komentirali, ker italijanski poslanik dvomi, da francoska republika ostane.

NOVI FRANCOSKI MORNARIŠKI MINISTER.

Senator Gauthier je imenovan za mornariškega ministra.

V MACEDONIJI SE PRIPRAVLJA VSTAJA?

»Temps« poroča iz Peterburga, da macedonski odbor podpiran po bolgarski vladi pripravlja v Macedoniji vstajo. Turki podpirajo stremljenje Bolgarov in so odposlali v zahodno Tracijo 20.000 preoblečenih vojakov, ki čakajo le na povelje, da vpadajo v srbsko ozemlje. Vstaški odbor je plačal za orožje ogrski tvrdki Roppe 720.000 frankov, Avstro-Ogrska je pa Bolgariji darovala 80.000 pušk in 20 topov. V Sofiji poročilo Tempsa dementirajo.

RUSIJA.

Demonstracije Poljakov proti Nemcem v Varšavi. — Ustanovitev nove artiljerijske šole. — Protestna stavka v Peterburgu.

Dne 19. t. m. ob 7. zvečer so demonstrirali v Varšavi poljski dijaki pred nemškim konzulatom. Razbili so več šip in obmetali stene s črnolom. Demonstrante, 60 dijakov, so zaprli. Demonstrirali so proti postopanju berolinske policije, ki je, kakor smo poročali, izgnala Poljake v Berlinu iz cerkve sv. Pavla. — Duma je sklenila, da se ustanovi v Kijevu 4. artiljerijska šola. — Delavci več tvornic v Peterburgu stavkajo, da protestirajo, ker vlada ostro nastopa proti delavskemu časopisju.

OBJAVLJENJE DOKAZOV PROTI SVIHI.

Ker dr. Sviha ni proti Narodnim Listom vložil tožbe, objavijo Narodni Listy ves dokazilni materijal proti dr. Svihi.

ANGLIJA PRED IZBRUHOV DRŽAVLJANSKE VOJSKE.

V Ulstru je položaj zelo napet. Straže v taboru Cutragh, grofija Hildare, so po-

Nebo se je nekoliko razjasnilo. Oblaki so hiteli, kakor bi hoteli priti preje na varno. Dež je prenehal; le zdaj pa zdaj so trdo padle velike kaplje na zemljo — gozd je šumel. Proti jutru je vstal mrzel veter.

Starec me je spremlil s svetliko in tako sem si mogel ogledati voznika. Bil je kmet visoke rasti, močan, plečat, cel velikan. Njegov obraz je bil miren, resen in na njem je bil oni izraz, kakor ga vtisne globoko čustvo, in težke, temne misli marsikateremu obrazu. Oči so gledale mirno, trdo in resno.

Odkrito priznam, da mi je prišla takrat v srce misel, odpustiti orjaškega voznika domov in ostati pri starem čez noč — toda le za trenutek. Prijel sem za samokres in se vsedel na voz. Moj voznik je uredil odejo in stopil počasi na voz.

»Čuj, Ubijalec,« je rekel še starec, »pazi! Saj veš sam...«

»Že vem,« je odgovoril in izginili smo v temni noči.

Še je trepetalo nekaj luči skozi temo iz raztresenih koč, mimo katerih smo se peljali; že je bilo mogoče razločevati temne mase velikega gozda, ki so se dvigale iz teme, ki nas je obdajala; končno je ostalo zadnje poslopje za nami, in obkrožali so nas le temni obrisi gozda in črna, neprijazna noč.

Konji so tekli enakomerno in hitro in so nas prinášali z vsakim trenutkom bliže oni usodepolni pečini; vendar je bilo do tja približno še pet vrst pota in imel sem dovolj časa vremisliti svoji položaj. Kakor

je navadno v takih trenutkih, sem spoznal moj resni položaj popolnoma jasno. Spominjal sem se moških postav, onih »ujede«, ki so mi sledile nekaj časa tako sumljivo, skrivnostnega trgovca, ki jih je spremljal, in prepračil sem se, da me brezdvomno čaka pri oni pečini nevarnost. Vloga, ki jo bo igral moj voznik v tej nevarnosti, mi je bila še uganjka.

Ta uganjka je bila kmalu rešena. Na nekoliko svetlejšem, a še vedno zelo temnem horizontu sem ugledal dolgo črto višin, na katerih je šumel gozd in pod katerimi je šumela reka. Na enem mestu je štrlela velika, črna pečina v zrak — to je bil »Belemniti«.

Pot je peljala po obrežju reke v gore in pri »Belemnitu« skozi sotesko. To je bil najnevarnejši kraj, znan vsled več napadov vitezov sibirskih noči. Po ozkem, kamenitem potu ni bilo mogoče hitro voziti in gosto grmovje ob potu je zabranjevalo, da bi bilo možno že vnaprej zapaziti napad. Bližali smo se tej soteski.

Belemniti se je bližal bolj in bolj, rastoč v višino, strmeč v temni prostor. Oblaki so pluli nad njim in zdelo se je, kakor bi se dotikali njegovega vrha.

Konji so pričeli iti počasneje. Srednji konj se je vzravnal in pozorno gledal na stezo, stranska pa sta silila proti ojesu in prhala. Zvončki so se neredno oglašali in njihovo lahko zvonjenje, odmevajoč nad tiho vodno gladino reke, se je žalostno prelivalo in umiralo v širnem prostoru.

Nenadoma so konji obstali. Zvonci so

ostro zazvonili in utihnili. Vstal sem. Na potu med temnim grmovjem se je premikalo nekaj črnega. Bilo je, kakor bi grmovje oživel.

Voznik je ravno ob pravem času ustavljal konje; usli smo napadu od strani, vendar je bil naš položaj še sedaj zelo resen. Nazaj obrniti je bilo vsled ozkega pota nemogoče. Že sem hotel kar na slepo oddati strel, toda nenadoma sem obstal.

Ogromna voznikova postava, ki se je dvignila pred menoj, je zastrla pogled na grmovje in na pot. »Ubijalec« je vstal, mi dal vajeti in stopil z voza na tla.

»Stoj,« je rekel, »ne streljaj!«

Govoril je mirno in z glasom, katerega mora vsakdo ubogati.

Nisem mislil, da ga ne bi ubogal; moje sumničenje je izginilo. Zgrabil sem za vajeti, orjak pa se je bližal grmovju. Konji so sledili sami pametno gospodarju, ki je šel pred njimi.

Vsled ropotanja koles nisem mogel slišati, kaj se je godilo v grmovju. Ko smo prišli do onega mesta, kjer smo videli prej premikajoče se postave, je »Ubijalec« obstal.

Vse je bilo tiho, le daleč od pota, v smeri proti vrhu, je šumelo listje in slišala sva pokanje lomečih se vej. Očividno so si delali ljudje tamkaj pot. Zdelo se je, da prvi teče.

»Kostjuška, lump, beži pred vsemi,« je rekel »Ubijalec«, ko je slišal hrum. »Hej, eden je pa vendar-le zaostal.«

V tem trenutku se je dvignila v grmovju, zelo blizu nas, visoka postava in sramujoč se izginila v gozdni goščavi, sledeč onim pred seboj. Sedaj sva razločno slišala na štirih krajih šumenje od pota oddaljujočih se ljudi.

»Ubijalec« je mirno stopil k svojim konjem, uredil opravo in stopil na voz.

Nenadoma je vzplamtel pod Belemnitom na neki skali plamenček, in padel je strel, napolnjujoč ozračje z odmevom. Ni zadel.

»Ubijalec« je najprej hitel kakor zdvajana, besna zver proti pečini, pa je nenadoma obstal že na sredi pota.

»Čuj, Kostjka,« je zaklical z močnim, razburjenim glasom, »ne uganjaj neumnosti, to ti svetujem jaz! Če si mi pohabil nedolžno žival, potem se me varuj! Pojdi, kamor hočeš, in našel te bom!«

»Ne streljaj, gospod!« je rekel mrmraje in se obrnil k meni.

»Varuj se tudi ti, Ubijalec!« sem zaslišal nenavadno slab glas. »Kaj se mešaš v tuje zadeve?«

Zdelo se je, kakor bi se govoreči bal, da ga ne bi oni spoznal, kateremu je govoril.

»Nikar naj ne preti, vaše blagorodje,« je voznik zaničljivo odgovoril. »Vas se resnično ni treba bati; bojzaljive ujede stela«

Čez nekoliko minut je ležala ozka pot pod Belemnitom za nami. Srečno smo dospeli na prosto pot.

dvojili. V Dublinskem zalivu sta dve vojni ladji vsidrani. Sir Edvard Carson je izdal oklic, ki poziva pristaše, da naj ostanejo mirni in dostojni. Nacionalisti javljajo, da bodo v nedeljo priredili paradno prostovoljcev v Londonderryju. V lopah pri New-Bridyju so bili spopadi. Napetost v Dublinu je vedno večja.

SEVERNO - AMERIŠKI SENAT PROTI ŽENSKI VOLILNI PRAVICI.

Senat je dne 19. t. m. odklonil s 34 proti 35 glasovom predlog, da se dovoli ženskam volilna pravica. Da bi bil predlog obveljal, bi bila morala zanj glasovati dvetretjinska večina.

SODNI ŠKANDAL NA FRANCOŠKEM.

Prijatelji odstopivšega mornariškega ministra Monisa izjavljajo, da hoče Monis izpovedati, da je glede na nervoznost denarnega trga z ozirom na zunanje dogodke res opozoril višjega drž. pravdnika Fabreja, da bi kazalo proces Rochette odgoditi. Caillaux je izjavil, da mu je Fabre zaupal, da mu je Briand naročil, da naj ne govori resnice pred prvo komisijo. Generalni prokurator Fabre je izpovedal preiskovalni komisiji, da mu je Monis res naročil, da naj dela na to, da se zadeva Rochette odgodi.

Več samostojnosti!

Misli k sedanjemu dijaškemu štrajku.

V Ljubljani se je našel človek, morebiti tudi nekaj ljudi — bližnja bodočnost bo ja posvetila v vso zadevo — ki se mu je iz gotovih razlogov, o katerih še izpregovorimo pozneje, zdelo potrebno, uprizariti med našim dijaštvom štrajk. Težko je bilo na dobiti povoda. O preveliki strogosti profesorjev ni bilo govora, ker so razmere na šolah dandanes take, da javno mnenje ne graja prevelike strogosti napram dijaštvu, ampak preveliko prizanesljivost. Povod se je pa našel kljub temu: Dne 18. marca mora biti prosto radi 500letnice ustoličenja koroških vojvod! Samo tiho je bilo treba stvar narediti, ker, če bi kdo opozoril pravočasno šolske oblasti na zadevo, bi te itak dale prost dan — in štrajka bi ne bilo. Štrajk je pa danes tako modern! Povzročitelje štrajka ni čisto nič motilo dejstvo, da je bil v šolskem svetu že stavljen tozadeven predlog prej kot so se oni spomnili na to slovesnost — morebiti tega niso niti vedeli —, tudi ne dejstvo, da na šolsko slavnost ni mislilo ne naše časopisje, ne naša društva. Glavni povzročitelji so dobili na svojo stran najprej nekaj ljudi, ki pri štrajku ne riskirajo niti šolnine — saj jo plačajo itak vsled neuspehov v šoli — niti dobrega imena v šoli. Za te bi človeku tudi ne bilo posebno žal, če ostanejo doma. Gotovo pa se je dalo pregovoriti tudi dosti boljših dijakov, na katere so vplivale tirade na zatiranje Slovencev potom vlade; Schillerjevo slavnost in lipsko slavnost ste morali praznovati, domače slavnosti vam pa ne puste proslaviti. Seveda so hujskači pri tem previdno zamolčali, da je lipsko in Schillerjevo slavnost naročilo ministrstvo in da so naše šolske oblasti izposlovale že prav toliko domorodnih praznikov: Gajevo in Slomškovo, pred leti Prešernovo slavnost. Ti početniki so potem vzdignili velikanško agitacijo, terorizirali druge, ki niso bili na stvar pripravljani, jih zmerjali s strahopetci, vladinovci in vsem, za kar se pač boji mlad človek veljati med drugimi. Pametno dijaštvo je na svojih zborovanjih sklenilo, da ne štrajka. A izkazalo se je, da sta na skupnih zborovanjih nepremišljenost in nesramnost prevpili pamet.

Posledica je bila štrajk v sredo, dne 18. marca, katerega se je udeležilo okrog 300 dijakov, med njimi noben dijak iz prve državne gimnazije in noben iz slovenske trgovske šole. Od teh jih je štrajkalo 95 odstotkov s težkim srcem, nemirno vestjo, v prepričanju, da štrajk ne more roditi tudi narodu ne nikakih koristi, samo vsled strahu pred organiziranimi povzročitelji.

Naglasiti pa moramo to žalostno dejstvo, da ti povzročitelji niso imeli namena, prirediti domorodne slavnosti. Če bi bili imeli ta namen, jim je bilo dovolj legalnih potov na razpolago, to doseči. Nobenega takega pota niso niti poizkusili. Namen je bil pač, vzrevalnicirati dijaštvo, napraviti razdor med profesorji in dijaki in jih tako navezati nase ter pripraviti za svoje cilje. Teh namenov pa seveda zapeljani dijak ni videl, v čegar srcu je sijala samo slika manifestacije za zatiranje narodne pravice, da mu je pravila pamet, da ta metoda pravic tudi ne bo pomogla. To mnenje med dijaštvom je vpošteval tudi del občinstva, ki mladini njenega koraka sicer ni opravičeval, česar storiti ni mogel, a si ga vsaj na dobro stran razlagal. Z odsotnostjo od štrajka pa je ogromna večina dijaštva pokazala, da poti štrajkujočih ne

odobrava. Kar je pri tem žalostno, je to, da je nad neorganiziranimi pametnimi dijaki zmagala organizirana masa s svojimi nepostavnostmi. Parolo »Sloga vsega dijaštva!« so izdali prireditelji in s tem potegnili za seboj tudi pametno dijaštvo, ki ni čutilo, kako nesramno ga hujskači izrabljajo, ki ni čutilo, da je štrajk obrnjen v glavni vrsti tudi proti njim — dostojnim dijakom — samim, ki so jih hoteli po sili spraviti v spor z učitelji in pripraviti do tega, da puste pot, po kateri so doslej oni prednjačili dijaštvu in nekaj časa tvorijo štafazo onim, katerih dejanja so doslej in bodo odslej obsojali z besedo in dejanjem.

Najlepše pa šele pride. Prvi poizkus štrajka v sredo se je ponesrečil in zapustil v prirediteljih strah: Kaj bo pa sedaj? Zapeljivci mladine so pričeli premišljati kazni. Videli so, da stoji njih stvar zelo slabo in so se izkušali rešiti z blazno idejo: Pomagajmo samim sebi s tem, da potegnemo s seboj v nesrečo vse dijaštvo! Izdajmo parolo, da štrajka vse dijaštvo, ako se uvede preiskava glede povzročiteljev prvega štrajka. Stvar kaže velikanski pogum in občudovanja vredno značajnost zapeljivcev. Kaj naj pa rečemo o onem dijaštvu, ki je tem limanicam, tako neverjetno naivnim, nasledilo? Kdor ima še zdravo pamet, mora uvideti, da je tak štrajk blaznost. Ustvariti si hočejo potom štrajka razmere, ki niso samo v urejeni državi nemogoče, ampak ki morajo upropastiti vsak, tudi najmanjši organizem. In upanje na uspeh? Človek bi bil prej prisegel, da tako slepo dijaštvo ne more biti, da bi od odločilnih faktorjev pričakovalo, da se v tej točki vdajo le za las — ako bi ne videlo, da so se tudi tu uresničile Schillerjeve besede: »Unsinn, du siegst!«

Z mislijo, da doprinese žrtev na oltar domovini in slovenstvu, so nekateri prav maloštevilni pričeli štrajk. In žrtve ne bodo izostale, nosili jih bosta — domovina in slovenstvo. Se bo plačevala žuljava roka pristradane krone za šolnino sina, ki je imel premalo poguma, da bi branil pravdo svoje vesti in svojih staršev. Ali je dobro za Slovence, če se porajajo pri nas razmere, kakršnih noben kulturni narod ne more prenašati! In univerze vlada tudi ne bo postavila v mesto, kjer že mladina hoče vladati vso javnost! Posledice štrajka bosta nosili domovina in slovenstvo...

O dijaštvu niti ne govorim. Čez par dni bo vse mirno; štrajk bo minul, ostala pa bo pekoča vest in maček, silen moralničen maček, in bojimo se, da bo marsikak dijak, ki je enkrat skočil preko ojnice, ne bo našel tako hitro nazaj svojega ravnotežja.

Samo en del dijaštva bo z izidom štrajka lahko zadovoljen: Tisti, ki jih ni teroriziral klic »šuft«, »baraba« od strani ljudi, ki bi s tem imenom bolje zaznamovali sami sebe, ampak ki so kot pravi junaki svojega prepričanja šli za svojo vestjo, ne pa za furorjem mase.

Dotični od štrajkujočih pa, ki jim bo ta štrajk utrdil notranje prepričanje in jih enkrat za vselej osvobodil sužnosti mase, bodo prejeli nekaj, kar je zanje odločilnega pomena za njih značaj in vse življenje v bodočnosti. Ponesrečena akcija takega »narodnega dela«, ki prinaša narodu in posameznikom samo nedogledno škodo, naj rodi tesnejšo zvezo onih, ki jim je narodov blagor v resnici na srcu in naj se ta del naše mladine emancipira enkrat za vselej od vsakega, tudi najmanjšega vpliva od strani teh »delavcev«.

Dnevne novice.

— **Občni zbor S. K. S. Z. za Koroško** se vrši 2. aprila ob 1. uri popoldne v veliki dvorani hotela Trabesinger v Celovcu. Na občnem zboru govori o ustoličenju koroških knezov načelnik državnozbornskega hrvaško-slovenskega kluba dr. Korošec.

— **500!** — 50! Pod tem naslovom piše »Gorenjec«: Preteklo je dne 18. t. m. 500 let, kar je bil v slovenskem jeziku vmeščen zadnji koroški vojvoda na Gosposvetskem polju Prav te dni pa listi poročajo, da bode v kratkem za vselej zapustil koroški deželni zbor zadnji slovenski deželni poslanec, ker ne bo več izvoljen. Strahoviti napredek nemštva proti jugu bi moral Slovence prignati do treznosti in do edinosti vsaj v narodnih in kulturnih zadevah. To pa ni mogoče, ker svobodomiselnost strast tudi te zadeve izrablja v svoje namene. Zadnje nedeljo je imela v Ljubljani občni zbor »Slovenska Matica«. Praznovalo je to kulturno društvo svojo petdesetletnico. In kako? Ali se je znabiti ta občni zbor hvaležno spomnil slovenskih duhovnikov, ki so »Matico« pomagali ustanoviti in ki so jo z agitacijo in peresom bolj podpirali, kakor vsak drugi stan? Kaj še! Pometli so iz od-

bora dva duhovna, dr. Debevca in dr. Jos. Grudna ter njuna somišljenika dr. Mantuanija in dr. Tomiška, torej štiri može, ki so proti liberalcem skrajno obzirni, doktorje, ki niso bedaki, štiri profesorje in literate, ki žive le za prosveto naroda. A tudi ti slovstveniki niso našli milosti in so jih pogнали za Koblarjem, ker niso — liberalci. Dr. Gruden, ki piše »Zgodovino slovenskega naroda«, je bil naprošen od koroških Slovencev, da jim je šel dne 18. t. m. v Celovec predavati o petstoletnici. Govoril je koroškim trpinom pod vtisom petdesetletnice onega kulturnega društva, ki obhaja svoj jubilej s palico. Po poti je pa lahko čital »Grazer Tagblatt«, ki v dolgem članku strupeno prijema slovensko duhovščino, da je preveč narodna. Tudi ta moment tedaj pri naprednih narodnjakih ne drži. Njih geslo je: Naj gre vse na dvoje! Čez 500 let bodo pa Nemci lahko pisali, da so Slovenci — bili tudi na Kranjskem.

— **Kako so liberalci v dejanju proslavili 500letnico vstoličenja koroških vojvod v slovenskem jeziku.** Pred leti je bil podpredsednik kranjske trgovske in obrtne zbornice Slovenec Ivan Kregar. Sedaj pa so liberalci tik pred 500letnico vstoličenja koroških vojvod, za katero imajo tako dolge jezike, izvolili za podpredsednika kranjske trgovske in obrtne zbornice Nemca Pammerja. Zbornični svetniki S. L. S. so izvoljeni le za preglednike zapisnikov. Beležimo to slovensko dejanje liberalne stranke ob slovenski zgodovinski stoletnici, ob spominu na veljavo slovenskega jezika. Pammer govori in poroča dosledno le nemški in zastopa nemške interese. In ti ljudje se navdušujejo za — štrajk šolske mladine!

— **O politični polemiki »slovenske« narodnopolne stranke** piše v današnji »Zarji« dr. Henrik Tuma: »Iz gnilega mozga se ne more izcejati drugega nego gnojica. Narodnopolna stranka po svojem razumništvu, kateremu je poverila politično vodstvo, kaže, da je gnila do mozga.«

— **Za »Slovensko Stražo!«** Slovenski Straži so darovali: Fran Krošelj, kaplan v Šoštanju, 10 K. — Ivan in Fanica Gustin, Trst, v spomin 500 letnice vstolič. kor. voj. s srčno željo, da bi v Korotanu v najkrajšem času prijaznejše zvezde kot sedaj sijale, 10 K. — Alojzij Kokelj, župnik, Vurberg pri Ptuj, v spomin 500 letnice vstolič. kor. voj. 3 K. — Podružnica v Podragi, p. št. Vid pri Vipavi, prispevek, 28 K 20 vin. — Slovensko ljudsko samoobrambo organizira naše obrambno društvo »Slovenska Straža«. **Najlepše in najuspešnejše praznujemo 500 letnico vstoličenja koroških vojvod** v slovenskem jeziku, ako vsak izmed nas nabere ali daruje »Slovenski Straži« znatnih darov!

— **List za ljudstvo.** »Slovenski Dom«, napredno kmetsko glasilo št. 12, 21. marca leta 1914. piše med dolenskimi novicami: »Tržišče. Pod goro, kaj pa tam? En čukec bo zopet več na svetu. — Oče je pa ptič! Ja, kaj pa, ko bi — veste kaj? Čukov zmanjkuje. Kaj, ko bi bil gospod župnik, ko je tako kunšten in politični človek, naročil temu klerikalcu, naj bo za plemenjaka, ki naj skrbi za to, da se čuki pomnože?!« Med notranjskimi novicami piše o g. kuratu Bajanu: »Iz Otrožnega brda: Dobro znaš računati Tonček! Nos si si privihal za več kot 4000 kron. Sedaj v zadnjih letih si nekako vrtoglav in se vedno pritožuje, da ti v glavi šumi. Res nisi prav zdrav sem od Babičeve ohčeti, ko si si bučo prav pošteno razbil.« Poleg tega napada kmetsko glasilo v tej številki ravno 12 duhovnikov. List izdaja Narodna tiskarna, odgovoren za pisavo je pa državni poslanec dr. Vl. Ravnihar! Ali se je čuditi, če gre slava o surovosti in propalosti političnega miljeja na Slovenskem čez devet dežel! Tako se piše za hleve, pa ne za ljudstvo!

— **Kako so liberalci znali gospodariti z deželnim denarjem.** Ko so bili liberalci gospodarji v kranjskem deželnem zboru, niso imeli nikjer nič pokazati, kar bi bili koristnega storili v deželi, blaginico so pa znali dobro posušiti. Kam je šel denar? Tudi za nepotrebne in protinarodne stvari so izmetavali visoke vsote. V misel naj vzamemo samo to, da so za nemški »Theaterverein« v Ljubljani Nemcem, za katere je itak dobro skrbela »Kranjska hranilnica«, dajali vsako leto po dvanajst tisoč kron podpore. Poročevalec pri predlogu za to podporo Nemcem je bil nekoč veliki Slovan Ivan Hribar, župan ljubljanski, ki je bil tudi načelnik kluba narodnopolnih poslancev. Ko sta poslanca Povše in Kalan izrazila željo, da naj se sklepanje o tem predlogu odloži, ker bi bilo želeti skupnega posvetovanja slovenskih poslancev, je rekel Hribar: »Na oni strani, kjer sedi poslanec Kalan, sem gluha.«

— **Za dopolnilno državnozbornsko volitev na Notranjskem** nameravajo liberalci kandidirati postojnskega župana Lavrenčiča.

— **Delo Südmarke.** Nemški listi poročajo, da je Südmarka v letošnjem letu v Slov. Goricah na novo naselila 3 kmetske

družine z 20 družinskimi člani; zemljišča vseh treh družin znašajo 63 oral. Zadnje tedne je Südmarka iz slovenskih rok na novo kupila 2 posestvi v Slov. Goricah in eno na južnovzhodnem Koroškem v skupni izmeri 99 oral; dve drugi posestvi v obsegu 51 oral ima pa tudi že zagotoljeni in išče primernih naselencev. Neki nemški posestnik je pa z izdatno pomočjo Südmarke iz slovenskih rok kupil posestvo 9 oral v Slov. Goricah. Sedaj snuje Südmarka tudi kolonijalno banko. Odbor »Slovenske Straže« je sklenil posvetiti temu delu posebno pozornost in sklicati v kratkem enketo mero-dajnih slovenskih faktorjev.

— **Sviča, švaga, čez dva prača!** Dr. Tavčar pred mestnimi volilci v Kranju dne 11. marca: »Deželni zbor hoče škodovati mestom. Nikakor ne gre, da bi mesta plačevala vse...! Nikakor ne gre, da bi kmet živel izključno samo na stroške meščanov. Treba torej, da povzdignemo vsi mestni volilci klic: Odrėti se ne damo!« — Dr. Tavčar pred kmetskimi volilci v Slovenskem domu št. 12 dne 21. marca: »Klerikalci streljajo kmeta. Od vsega boš moral ti ubogi kmet plačevati. Kako boš ti kmet vztrajal? Najbrže bo naložen davek še na zrak in vodo! En vinar na en liter čiste vode, bo djal ta mal far. Ze sedaj smo mi kmetje komaj dihal, pod takimi razmerami ne bomo mogli shajati! Klerikalci hočejo z nas odrėti vse!« Eden se bo že vjel, ali meščan ali kmet!

— **Propad svobodomiseltva.** Na Italijanskem se je osnovalo novo ministrstvo pod predsedstvom Salandre. Pri tej kabinetni krizi je najbolj značilno, da v novem ministrstvu niso več zastopani radikalni svobodomiseltci in da je vsled tega načrt razporeke in prednosti civilnega zakona pred cerkvenim zopet pokopan. Sicer Salandra ni »zaveznik klerikalcev«, kakor trobijo framasonski bratci, poseben prijatelj slednjih pa tudi ni in ga celo »Osservatore Romano« kot dobrega moža hvali. Cela reč nas uči, da celo v Italiji radikalni liberalizem, ki je enak svobodomiseltstvu, več ne uspeva. Na Španskem so zmagali pri volitvah za parlament konservativci z ograno večino in to celo v Barceloni, kjer so svojčas svobodomiseltci neovirano divjali kakor jakobinci. In kaj opažamo na Francoskem? Smrad in gnjiloba svobodomiselnega radikalizma je zbudila odpor celo pri najnavdušenejših republikancih in liberalci so si sami v laseh, tako da zdaj opozicijo proti vladi vodi pravzaprav znani Briand! Svobodomiseltci nimajo danes na Francoskem niti večine časopisja več v svojih rokah in ravno največji in najuglednejši listi so proti njim. Zoper Cerkev divjali, da bi človek mislil, v par letih na Francoskem zadnjemu katoličanu zvnilo — »Slovenski Narod« je svojčas celo zapisal — zdaj pa se gospodje med seboj koljejo in Cerkev se jim lahko smeje. Saj se danes majoje že stebri republike. V Nemčiji so liberalci pod Bülowom v zvezi s socialnimi demokrati tudi mislili, da bodo centrum pozobali, pa centrum stoji še danes trdno kakor je stal. Za Dunaj so liberalci pred par leti pisali, da pade kakor zrelo jabolko v kratkem času zopet njim v naročje, toda krščanski socializem zmaguje naprej, kakor smo te dni videli. O Belgiji so pisali liberalni listi, da bo tam »klerikalizem« brezdvojnno pobit, pa se ni izpolnilo in se noče. Ko je bil Ferrer kot povzročitelj črne tedna v Barceloni obsojen, kako je svobodomiselnost časopisje frazarilo, češ, ta smrt bo porok zmagae ateizma in protikršćanstva. Pa je ravno narobe; svobodomiseltstvo rapidno propada.

— **Romanje v Rim** priredijo letos v mesecu septembru koroški Slovenci. Prosimo vse tiste, ki nameravajo letos potovati v Rim, naj se pridružijo koroškim Slovincem.

— **Iz Tržiča.** Pretekli torek je predaval v društvu načelnik Jugoslovanske Strokovne Zveze Franc Vidic o delovanju te najmočnejše delavske organizacije in o njenih podporah delavstvu. Predavanje, ki je bilo osoljeno z mnogimi dobrimi dovtipi, je obilno zbranim vrol ugajalo. — Jutri, v nedeljo, 22. marca, bo ob 8. uri zvečer skioptično predavanje o misionih na Balkanu. Pokazalo se bo 65 najraznovrstnejših slik z Balkana.

— **Slovenec — izumitelj — v Ameriki.** Amerikanski listi poročajo, da je izumil Slovenec Martin Pančan, čevljar v Evelethu, Minn., čelado in obleko za ognjegase, ki varuje popolnoma pred ognjem. Tozadevni poizkusi so se izborno obnesli. Pančana so opravljenege v njegovo iznajdbo vrgli v ogenj, ki je bil tako vroč, da so stali gledalci 20 do 30 čevljev daleč. Pančan je ostal v plamenu nad pet minut, nakar je počasi in mirno popolnoma zdrav prišel zopet iz ognja.

— **Smrtna kosa.** Iz št. Lamberta. V vaši Mošenik je umrl dne 12. marca daleč okoli poznani in spoštovani bivši posestnik Urban Kosmač v 88. letu starosti. Bil je brat bivšega gosp. župnika na Sv. Gori. Mož je bil odločen in odkritosrčenega značaja, zvest pristaš S. L. S. Bil je mnogo let občinski odbornik, vsled starosti je pa odložil to mesto. Bil je tudi Radeckijev veteran.

— **Urnava Sore.** Po sedemnajstletnem čakanju se je vendar zgodilo to pomlad, da so pričele pokati mine, ki lomijo kamen za urnavo Sore. Delo se je pričelo ob dolenjem teku za Rakovnikom (pod Senico). Tu je voda od zadnje obravnave leta 1908. odnesla mnogo parcel in napravila velik lok v plodno zemljo. Zato je prav tu nevarnost največja, da pretrga polje in ob eni sami nagli povodnji lahko uniči še ostalo polje in travnike. Smer struge je že izkoličkana in že bi se vozilo kamenje, ko bi ne bilo nepričakovano treba graditi zasilnega mostu čez reko. Ob obhodu se je sodilo, da se dobi za levi breg kamenje na levi strani, ali poskušnje so pokazale, da ta kamen ni za rabo. Zato se bo moral ves prepeljati čez vodo od sorske plati. Ker se bo še letos potrebovalo okrog 10.000 kubičnih metrov kamenja, bi dobri minerji lahko dobili takoj tu dela v kamenolomu. — 8. marca je v šoli predaval sadjarski nadzornik Humek o sadjereji in o napravi jabolčnika. Udeležba je bila velikanska. Po predavanju nam je pokazal, kako se z dinamonom kopljejo jame za drevesca in kako se izrujejo štorovi. Zal, da zaradi pomanjkljivega materiala ni eksplodiralo razstrelivo in je mogočni štor običaj v zemlji. No, kar ni, se še morda zgodi. — Na sv. Jožefa dan je predaval g. tajnik Puhar o kralju alkoholu in ob takisto natlačeno polni sobani demonstriral tudi s skioptikonom. Predavanje je bilo stvarno in je silno učinkovalo. Glavna ost je bila obrnjena na mladino, da bi ta ostala trdna v treznosti, omahljivci pa da bi dobili strah pred tem trinogom in pogum v boju zoper njega. Pred sklepom šolskega leta se priredi še eno predavanje specialno za šolsko mladino.

— **Kat. slov. izobraževalno društvo v Mekinjah pri Kamniku** priredi dne 29. t. m. popoldne ob pol 4. v društvenem domu štiridejansko pasijonsko predstavo: »Klavdija Prokula, soproga Poncija Pilata, rimskega poglavarja«. Pohitite ta dan v obilnem številu v društveno dvorano v Mekinjah, da se ob pretresljivih prizorih te nove igre vnamete v ljubezni do trpečega Zveličarja!

— **Ljudski oder na Vrhniki** uprizori v nedeljo, dne 22. t. m. »Dekle z biseri«, igrokaz v petih dejanjih. Igra je zelo zanimiva in je povzeta po lepi povesti »Dekle z biseri«, ki jo je svojčas prinašal »Domo-ljub«. Gotovo bo nudila občinstvu izredno lep užitek. Nastopil bo tudi mešani zbor pod vodstvom g. Franc Zabreta ter zapel nekaj lepih pesmic. Vljudno vabimo vse prijatelje in prijateljice vrhniškega odra na svidenje v nedeljo v »Društvenem domu«!

— **Narodne pesmi iz beneške Slovenije**, o katerih se je že poročalo, izidejo v par mesecih. Zakasnila se je izdaja zbog tega, ker je imela »Glasbena Matica« že drugo zastano gradivo in sedaj so prišle te na vrsto. Opozarjamo prijatelje glasbe in petja na to velezanimivo zbirko. Prirejene so za moški zbor. Vseh z rezijanskimi je nad 70.

— **Razdor med bosanskimi Hrvatci?** Znano je, da sta se »Udruga« in »Zajednica«, dve hrvatski politični organizaciji v Bosni, pred časom združili in sprejeli kot skupen list »Hrvatski Dnevnik«. Slednji poroča zdaj, da se dela na to, da bi »Hrvatska Zajednica« zopet izhajala, katera naj bi pisala v Srbom prijaznem smislu.

— **Kotorski škof Uccellini** je imenovan za škofa-asistenta papeževnega prestola in rimskega plemiča. Škof Uccellini je vnet Jugoslovan in je znan po lepi predstavi »Divine Comedije«.

— **Prijatelji so grdo potegnili brivca Gabriela v Beljaku.** Povedal jim je bil namreč, da si je kupil srečko razredne loterije ter jim povedal tudi številko srečke. Minoli petek je poslal eden prijatelj Gabrijelu iz Celovca brzojavko, v kateri mu naznani, da je njegova srečka zadela 50.000 K. Gabriel je takoj pustil delo in začel popivati in šampanizirati po kavarnah, kjer so mu radi dali na kredo — tem raje, ker je bil znan kot skrben in varčen človek. Čez dva dneva šele mu je padlo v glavo, da bi šel dvigniti denar v banko; šel je in na svojo grozo zvedel, da ni ničesar zadel. »Šaljivemu« prijatelju Gabriel menda ni posebno hvaležen za »šalo«, ki si jo je dovolil z njim.

— **Spomenik zrakoplovcu vrh Triglav.** Ponesrečenemu vojaškemu aviatiku Elsnerju, ki je lani kot prvi aviatik preletel Stol in Triglav, nameravajo njegovi prijatelji postaviti ob obletnici njegove smrti spomenik vrh Triglav. Elsner je preletel naše gorske velikane brez pomoči zemljevida.

— **Razpis gradbe železnice Knin — Pribudič.** C. kr. železniško gradbeno ravnateljstvo na Dunaju je razpisalo oddajo del za gradbo železniške proge Knin — Pribudič. Podrobni načrti, proračun in druge tiskovine se morejo vpogledati pri navedenem ravnateljstvu na Dunaju VI., Gumpendorferstraße 10, in pri c. kr. železniškem gradbenem vodstvu v Splitu. Tiskovine in načrti za nadaljne stavbe se dobe proti plačilu pri navedenih c. kr. železniških oblastvih. Rok za vložitev po-

nudb je določen najkasneje do 27. aprila t. l. 12. ure popoldne. Razpis je v pisarni trgovske in obrtniške zbornice v Ljubljani interesantno in vpogled.

— **Poročil se je** 19. t. m. v Novem mestu trgovec Franc Kenda z gđčo Marijo Zupančič iz Višnje gore.

— **Začetek astronomične pomladi.** Danes ob 12. uri 11 min. popoldne stopi solnce v znamenje ovna, s čemur se prične astronomična pomlad.

— **Nepošten najditelj.** Včeraj je aretovalo orožništvo v Tacnu 23 letnega mešarskega pomočnika Jožefa Jagriča, ki je našel damsko uro, vredno 160 K, ter pridržal zase. Oddali so ga okrajnemu sodišču.

— **Napad v gostilni.** Posestnika Franca Sirca v Dupljah je neki delavec v gostilni napadel dejansko med preprirom ter mu z nožem prizadel več nevarnih poškodb na hrbtu.

— **Padanje rojstev se opaža,** kakor poroča »Hrvatska Misao«, tudi v Šibeniku.

— **S kamnom nad vlak.** Te dni je v neki voz drugega razreda osebnega vlaka, ki vozi zvečer ob 6. uri 42 minut z zaloške postaje, v bližini te postaje skozi zaprto okno priletel kamen in šel tik mimo glave nekega potnika v nasprotno steno, kjer se je odbil in padel na tla.

— **Pobegli prisiljenec prijet.** V Zgor-njih Bitnjah so orožniki pri beračenju zasledili prisiljenca Matevža Arharja iz Stanežič, ki je 2. t. m. pobegnil iz ljubljanske prisilne delavnice; izročili so ga okrajnemu sodišču v Kranju.

— **Blago, ki je na prodaj v korist obmejnim Slovincem,** mora kupovati vsaka naša gospodinja. To je njena narodna dolžnost. Če bo vsaka naša gospodinja v trgovini ali v konsumu zahtevala to blago, ga bodo kmalu imeli povsod v zalogi, in »Slovenska Straža« bo s povečanimi dohodki lahko še bolj krepko delovala za obmejne Slovence. Predvsem opozarjamo naše gospodinjne na Kolinsko kavno primes v korist obmejnim Slovincem, ki je najizvrstnejši kavni pridatek in pristno domače blago. Vsaka naša gospodinja naj kupuje samo ta kavni pridatek **ter naj pazi, da je na ovitku pečat »Slovenske Straže«**, in naj ga tudi drugim priporoča.

Slajerske novice.

š Shodi. Dne 19. marca 1914 se je vršil lepo obiskan občni zbor »Kat. pol. društva« oziroma shod Kmečke zveze v Konjicah. Poročala sta poslanca Pišek in Novak. Sklenile so se važne resolucije, delovanje naših poslancev se je splošno odobravalo.

š **Baronica Zojs v Gradcu aretirana,** ker je proglasila sinčka neke kuharice za svojega otroka. V Gradcu so aretirali 20. t. m. baronico Maro pl. Zojs. Zadeva je sledeča: Komponist Hans baron Zojs je bil pred nekaterimi tedni z veselo novico presenečen, da je postal oče zdravega dečka, ki bi pozneje kot lastnik velikega fidejkomisa podedoval ogromno premoženje. Deček je bil rojen začetkom januarja; krstilstvo ga na ime Egon. Veselje pa ni dolgo trajalo. Pričeli so šepetati, da ni vse v redu in da je bil Egon podvržen in da je sin neke kuharice, ki naj bi bila za sinčka 1000 kron dobila, posredovalka pa da je dobila 500 kron. Govorice so bile resnične. Sodišče je dognalo tole: Po neki stari oporoki dobila zakonska baron Hans Zojs 100.000 kron, če dobila sina, ki bi postal majoratni gospod Zoisovega fidejkomisa. Obresti teh 100.000 K bi Zojsova dobivala, da postane sin polnoleten. Ker je pa ostal Zojsov zakon s 7. oktobra 1877 rojeno Marijo Schmidt brez otrok, je baronica sklenila, da poskrbi za vsako ceno majoratnega gospoda. Stopila je v stik z babico Emo Gaber, ki ji je obljubila po zadolžnici 500 kron, če ji preskrbi novorojenega dečka, ki bi ga podvrгла kot majoratnega dediča Zoisovega fidejkomisa. Služkinji Mariji Hirt, ki je dečka povila, je Zojsova po zadolžnici obljubila 1000 kron, če ji sina prepusti in če bo molčala. Zojsova je nato svojega veselega moža varala, češ da je mati. Januarja se je podala h Gabrovi, kjer se je 21. januarja zgodil veseli trenutek. Hirtinega sina so nato 4. februarja v graški stolnici na ime Egon baron Zojs krstili. Zojsova je nato silila na izplačilo 100.000 kron, a je tako silila, da je vzbudila sum. Državni pravdnik Rasserberger in preiskovalni sodnik dr. Knaffl sta preiskala Zoisovo stanovanje in sta dobila toliko obtežilnega gradiva, da sta takoj baronico Maro pl. Zojs aretirala. Baron Zojs je šele zdaj izvedel o goljufiji. Strašno ga je pretreslo, hotel je skozi okno skočiti, a so to zabranili. Pri babici Gaber so našli original zadolžnice, s katero se je Zojsova obvezala, da ji za njeno pomoč izplača 500 kron. Gabrova ni tajila in so jo tudi zaprl in jo z baronico vred izročili deželnemu sodišču. Baronica še taji. Oblasti iščejo še služkinjo Hirt, ki jo že sledi.

š **Potrjene volitve.** »Slov. Narod« in celjski »Narodni List« poročata, da se poslanec Rožkar nič ne pobriga, da bi se občinske volitve za občino Osek v Slov. go-

ricah potrdile. To ni res! Kolikor je znano, so poslanci Kmečke zveze dosegli, da so se volitve potrdile in bo v kratkem (če že ni bila) volitev občinskega starešinstva. Seveda bi bodoči kandidat dr. Gorišek rad izpodjedel ugled našim poslancem, kar pa se mu ne bo posrečilo.

š **Žrtev škrlatice.** V Mariboru je izbruhnila škrlatica. Odliten gimnazijec IV. razreda Ivan Žula je na njej umrl 20. t. m. v mariborski bolnišnici. Ker je bil umrl semeniščan, ne smejo semeniščani za nekaj časa v šolo.

š **Odlikovanje.** Cesarski namestnik grof Clary je podelil Henriku Hriberniku, učitelju na šoli v Zg. Rečici pri Laškem, častno ko'ajno za 40letno zvesto službovanje.

š **Umrli je v Grižah pri Žalcu g. Jernej Pikel,** oče tamošnjega župana, gostilničarja in posestnika Štefana Pikla.

NEMŠKI AGRARCI ZA SPRAVNA POGAJANJA S ČEHI.

Nemški agrarci nameravajo predlagati češkimi agrarcem, da naj se pričnejo pogajati o spravi med Nemci in Čehi.

Primorske vesti.

p **Letošnje ukrcanje in vaje mornarične podčastniške šole.** Uprava c. in kr. vojne mornarice je Schiffsjungenschule v Šibeniku preustrojila v c. in kr. mornarično podčastniško šolo. Mladenci, ki bodo tvorili glavni naraščaj podčastnikov naše vojne mornarice, se izobrazujejo v Šibeniku na vojnih ladjah »Schwarzenberg«, »Monarch«, »Albatros« in »Nautilus«. Vsako leto koncem šolskega leta se ukrcajo gojenci na več vojnih ladjah novejšega tipa in delajo vaje ob obali. Zadnji letnik bo pa od letos naprej podvzel daljšo plovo po našem morju in eventualno po Sredozemskem morju, da se seznanijo z našo morskjo obaljo in deloma tudi z inozemsko. V ta namen se bodo koncem tega meseca ukrcali gojenci vojne mornarice na vojne ladje »Monarch«, »Babenberg« in »Zentoo«. Dve teh vojnih ladij boste podvezle šolske plovbe ob naši dalmatinski obali, da se bodo gojenci seznanili z našimi dalmatinskimi lukami. Ena imenovanih vojnih ladij, najbrže »Monarch«, bo pa podvezela z gojenci zadnjega letnika podčastniške šole plovo proti Albaniji.

p **Zborovanje za laško univerzo v Trstu.** V četrtek ob 10. uri zjutraj je imelo učiteljsko laško društvo javno zborovanje zaradi laške univerze v Trstu. V nedeljo ob 12. uri pa sklicuje društvo »Patria« v gledališče Fenice shod, na katerem se bo tudi obravnavalo laško vseučiliško vprašanje in splošni položaj Lahov v Avstriji. Na teh shodih se kakor vedno zabavlja proti Slovincem in proti vladi.

p **Vidmarjev polet v Rim.** Znani tržaški aviatik Žani Vidmar namerava dne 29. t. m. iz Portorose pri Piranu po zraku potovati v Rim. S tem bo preletel 486 km daljave. Med potjo se misli za nekaj časa ustaviti v Raveni in v Perugiji. Drzni letalec se misli vrniti po isti poti, toda ne proti Trstu, ampak proti Reki, kjer se bo spustil na zemljo. Od Primorske do Ravene bo imel samo morje pred seboj, od Ravene do Perugije pa do 1500 m visoke gore.

p **Assicurazioni Generali v Trstu.** Tržaška zavarovalna družba »Assicurazioni Generali« je imela v ponedeljek svoj letni občni zbor. Iz poročila ravnateljstva povzamemo, da je tekom pretečenega l. 1913. družba prejela 42.174.245 K uplačanih na premijah vsled elementarnega zavarovanja in da je nazaj izplačala na premijinih rezervah 16.912.608 K za tekoči riziko. Za nastopile škode se je izplačalo 25.134.203 kron. Kar se pa tiče življenjskega zavarovanja, je bilo družbi predlaganih 22.297 oseb za skupno vsoto 192.380.371 K, od teh jih je družba zavarovala 17.494 za vsoto 152.056.007 K. Skupni dobiček za l. 1913. znaša 8.959.630 K 91 h. Za posamezne delnice se bo izplačalo po 720 zlatih frankov.

p **Osebnost vest.** Cesarski namestnik princ Hohenlohe je imenovan c. kr. namestniškega praktikanta dr. Ivana Debenjaka pri okrajnem glavarstvu v Tolminu za namestništvenega koncipista na dosedanem službenem mestu.

p **Smrtna kosa.** Pokopali so v Trstu Franca Bana, c. kr. sodniškega uradnika. Nedavno je napravil izpit za opernega pevca. — V Rojanu je umrl mladi trgovec Fran Sluga.

p **Aretirala je policija v Trstu uradnika »Austro-Americane« Rudolfa Picciola** in mornariškega spediterja Ivana Jahnle. Obtožena sta ali vohunstva ali pa speseševanja izseljevanja vojaški dolžnosti podvrženih mladeničev v Ameriko.

p **Naša eskadra v Levanti.** Dne 1. aprila bo odpelala naša eskadra pod poveljstvom kontreadmirala Franja Löllerja v Levanto. Vojne ladje, ki se bodo te plovo udeležile, so: »Viribus unitis«, »Zrinyi«, »Tegetthoff« in veliki rušilec »Csepel«. Eskadra bo obiskala več večjih luk, med njimi tudi Solun. To je tista luka, v kateri so se še pred nedavnim časom naše vojne

ladje usidravale v najlepši nadi, da bo Solun enkrat naš. Toda doba Ahrenthal je ta avstrijski račun prekrizala in doba Berchtold je morala temu pritruditi. Danes je Solun grški in iz tega ozira ni obisku naše eskadre v Solunu pripisovati nobenega praktičnega pomena več. Vso stvar bi danes lahko opravila ena križarica.

p **Tržaška dirka.** Pomladanska dirka letošnjega leta se bo začela v Trstu meseca maja in se bo vršila dvanajstkrat. Za v ta namen je že 159.300 K za premije na razpolago. Zraven te vsote se bodo razdelile še ena zlata medalja, 12 častnih premij in 24 srebrnih medalj.

p **Laško profesorsko društvo** je na svoji seji dne 19. t. m. v Trstu sprejelo resolucijo za laško fakulteto in proti slovenskim »nasilnostim« na Revoltelli ter je pozvalo Lahe, naj se na to šolo v čim večjem številu vpisujejo, da je ne bodo Slovani »zavzeli«.

p **Društvo »Patria«** v Trstu sklicuje v nedeljo shod zaradi laške fakultete.

i **Ustanovni občni zbor društva za zgradbo uršulinskega samostana s konviktom** na dan sv. Jožefa v Didičevih prostorih. Udeležba je bila kljub slabemu vremenu prav obilna. Ljudje spoznavajo potrebo take šole, a zopet vidijo, kako so odvisni od ministrstva. Lahko pridejo druge razmere, in ker je Idrija tako daleč od Dunaja in še na Slovenskem, se prav lahko zgodi, da nam protivni veter lahko odnese, kar so nam ugodne razmere naklonile. Društvo pa lažje varuje zavod in ko bo zadosti gmotno podprto, lahko samo vse preskrbi. Dasi je odbor vse na tihem delal in vabil le en dan prej na ustanovni shod, je že v prvih dveh dneh pristopilo 92 podpornih članov. Predsednik društva je veletržec g. Goli, namestnik svetnik Vogelnik, tajnik kontrolor Zazula in blagajnik oficial Tušar. Poleg teh so še štirje odborniki in 6 odbornic. Deželna vlada je pravila potrdila dne 1. marca t. l. Novemu društvu želimo največjega uspeha. Saj ravno sedaj svobodomiselnih svet spoznava, kako je sam sebe udaril, ko je take zavode odpravil.

i **Diplomo častnega članstva društva »Casino«** so izročili dvornemu svetniku g. Josipu Billeku na njegov godovni dan. Diplomlo je okusno izdelal nadkomisar Plzak.

Ljubljanske novice.

lj **Seja odbora S. K. S. Z.** se vrši v ponedeljek ob 8. uri zvečer v Ljudskem Domu.

lj **Prosvetno društvo za kolodvorski okraj v Ljubljani.** Deželna vlada je potrdila pravila novega »Prosvetnega društva za kolodvorski okraj v Ljubljani«. Vsi gospodje, ki so se udeležili pripravljanih sestankov, naj se blagohotno potrudijo v torek 24. t. m. ob 8. uri zvečer v salon gostilne gospe Češnovarjeve v Kolodvorski ulici. Posebna vabila se ne bodo razposiljala.

lj **Društvo trgovskih vajencev »Adrijana v Ljubljani vabi** na zabavni večer, ki ga priredi v nedeljo, dne 22. marca t. l., v Rokodelskem domu, Komenskega ulica št. 12. Spored: 1. Tamburanje. Tamburaški zbor K. M. D. 2. Govor. 3. »Zloba in zvestoba«. Igrokaz v štirih dejanjih. Začetek ob 6. uri zvečer.

lj **Šišensko prosvetno društvo** priredi v nedeljo, 22. t. m. pri Favaju poleg postaje Ljubljana državni kolodvor zanimivo predavanje o pomenu delovanja »Slovenske Straže«. Začetek ob pol 5. uri. Predava P. Mariofil.

lj **V šentjakobskem prosvetnem društvu** predava g. dr. Valjavec v nedeljo, dne 22. marca, ob 6. uri zvečer. — Predmet: Skrivnostno delo črne roke.

lj **Ljubljanske Marijine družbe** imajo na praznik Marijinega oznanjenja, v sredo 25. marca, svoj skupen izvenckven shod v veliki dvorani Uniona. Začetek ob 4. uri popoldne. Vhod iz franciškanske ulice. Vstop dovoljen le članom; ti pa naj pridejo polnoštevilno!

lj **»Iz groba pricvete večno življenje«** je naslov krasni, postnemu času zelo primerni igri s petjem v 7 slikah, katero uprizori šentjakobsko prosvetno društvo na tiho nedeljo, 29. marca, ob 7. uri zvečer v Ljudskem domu. Pri predstavi nastopita dva zbor; mladinski zbor ima tedaj svoj prvi javni nastop. V igro so vpleteni novi in krasni, nalašč za to predstavo prirejani pevski komadi. Tudi v sceneriji se pokažejo novosti. To je zadnja predstava v tej sezoni. Vstopnice se že dobé, in sicer vsak večer v društvu, Sv. Florijana ulica št. 15.

lj **Dijaški štrajk** se danes deloma nadaljuje. »Dan« se zvija in pravi, da je on nedolžen pri stvari, te dni je pa sam priznal, da je vedel za nameravani štrajk mnogo prej kot mi, da pa ni pravočasno storil tega, kar je bila dolžnost vsakega, ki noče žrtve udeležile, so: »Viribus unitis«, »Zrinyi«, »Tegetthoff« in veliki rušilec »Csepel«. Eskadra bo obiskala več večjih luk, med njimi tudi Solun. To je tista luka, v kateri so se še pred nedavnim časom naše vojne

iščemo simpatij z demagoškimi sredstvi, mi smo storili in bomo storili to, kar nam je velevala vest napram narodu in zapeljani mladini. Lopov je tisti, ki mladino pri učenju tako razburja, kot se je to zgodilo zadnje dni in se še godi! Mi smo storili, kar je bilo v naši moči, da bi dijaštvo obvarovali vsake nesreče in se pri tem nismo prav nič ustrašili, da nas bodo zapeljivci na vse načine psovali in sumničili. Žalibog, »Slov. Narod« šele včeraj pride za nami s svarilom in pozivom, naj mladina gre v šolo. Tokega poziva v »Danu«, ki je pri stvari »popolnoma nedolžen«, seve doslej še nismo čitali — ti ljudje se menda pripravljajo, da bodo iz »Učiteljskega konviktata« dali starišem okoli 20.000 K, kar utegnejo znašati denarne žrtve tega štrajka, ako bi dijaštvo še dalje sledilo zapeljivcem. »Dan« je pisal, da je to »slovenski narodni pokret«, nam pa se zdi, da bi se svote, ki jih utegne veljati to dijaško gibanje, dala porabiti za koristne narodne stvari. »Dan« se ne otrese očitka, da je zapeljivec in škodljivec slovenske mladine, ker to je vsak, ki v takih resnih trenutkih nepostavna dejanja ne oboja niti z besedice — še enkrat povdarjamo, da so gospodarji »Dana« učitelji (!) — jih celo v neštevilnih noticah med vrstami odobrava in nima niti besedice, da bi nahujskano mladino spravil na pot reda! Včeraj popoldne je dijaštvo prišlo pred obrtno šolo ter je tudi gojenke obrtne šole izvabilo vun. Ravnateljstvo je gojenke komaj pomirilo, da so ostale v zavodu. Stavkujoče dijaštvo se je nato podalo v gozdove za Rakovnik; bilo je okoli 600 dijakov, med njimi kakih 80 licejk. Policija vsak dan bolj strogo nastopa. Včeraj popoldne je nekega dijaka že obsodila na 40 K globe. — Stavka danes ni več popolna. Na I. drž. gimnaziji v VIII. b razredu ne manjka nobenega dijaka, v VII. razredu manjka 10, v VI. osem dijakov, sicer je pa na I. državnih gimnaziji vse v redu. Na II. državnih gimnaziji v VIII. razredu ni prišel nihče v šolo, v VII. razredu sta prišla v šolo samo dva dijaka, v VI. trije, v V. 15, sicer je pa tudi na II. državnih gimnaziji vse v redu. V realki v VII. b razredu manjka 28 dijakov, v VI. b 30 dijakov, v V. b 29. Na učiteljski je danes normalen šolski pouk, istotako na obrtni šoli in liceju. Upamo, da se v ponedeljek nepotreben štrajk popolnoma konča, kar velevata slovenski mladini pamet in razum.

Ljubljanski frakarji v pravi luči. V sredo, dne 18. t. m. je bilo 500 let, odkar je bil zadnji vojvoda ustoličen na Gosposvetskem polju. Ta jubilej naj bi se bil proslavil kar na najbolj slovesen način. Liberalci so napravili na ta dan ljudski koncert v »Mestnem Domu« in je imel govor znani Ilirec Ilesič. Ni se pa ni z eno besedo spomnil slavja 500 letnice in pevski zbor je pel vse drugo, le kake pesmi, ki naj bi bila količkaj primerna za tako slavje, ni bilo. — Pa še lepše pride. Ker so se ljubljanski frakarji bali, da bi bil ljudski koncert dobro obiskan, so priredili pod okriljem ljubljanske čitalnice na ta večer v »Narodnem Domu« kabaretni večer. Torej frakarja se sramuje posetititi ljudski koncert liberalnega društva! Seve, kabaret s pikantnim programom, to je vse drugo užitek za liberalne frakarje, kakor pa ljudski koncert. Pribiti se mora, da so ljubljanski frakarji proslavili 500 letnico ustoličenja zadnjega vojvode korotanskega s kabaretnim večerom. Tingel-tangel se jim je tako dopadel, da so sklenili, da mestna občina ljubljanska ne sme za prihodno sezono dati nobene subvencije slovenskemu gledališču, kajti — tako so sklenili — čemu nam je gledališče, mi bomo s svojimi močmi prirejali čitalniške kabaretni in druge tingel-tangel večere in bomo imeli zadosti zabave. — To so ljubitelji umetnosti! Naj še upijejo, da klerikalci ubijamo gledališče! Seve, še imajo besedo tudi naši zastopniki v občinskem svetu in bomo videli.

Ljubljanski in celovski magistrat. Celovski »Mir« piše: »Ljubljanski in celovski magistrat bosta postala kmalu najboljša »narodna« prijatelja, če bo šlo tako naprej. »Slovenski Narod« sicer taji, da bi bil ljubljanski magistrat ugodil prošnji celovskega župana in da zato dopisuje s celovškim magistratom nemško ter se sklicuje na določila § 6. opravilnega reda za magistrat ljubljanski. Mi dotičnega paragrafa ne poznamo, pa se tudi zanj ne brigamo. Rečemo pa, da »Narod« tega narodnega greha ljubljanskega ne bo utajil in vzdržujemo svoje trditve v polni meri. Na najmerodajnejšem mestu smo se sami informirali in se nam je povedalo, kako »kulanten« da je ljubljanski magistrat nasproti nacionalnim prošnjam celovskega župana, da dr. Metnitz lahko po Celovcu na vsa usta vpije, kako postrežljivi da so gospodje na ljubljanskem magistratu in kako hujskaci da so celovski »bindišarji«, ki celovškemu magistratu trdovratno pošiljajo slovenske vloge.«

Ij Nevarno je obolel predsednik Vincencijeve konference v Mostah Ivan Orehek. Priporoča se konferencam v molitev.

Ij Koncerti »Glasbene Matice«, v katerih se bo izvajalo najnovejše sloven-

sko koncertno delo, kantata P. H. u-golina Sattnerja »Ojliki«, se bodo vršili v sredo 22., v četrtek 23., v petek in v nedeljo 26. aprila pop. v veliki dvorani hotela »Union« v Ljubljani.

Ij Jugoslovanska Strokovna Zveza priredi v nedeljo, dne 22. t. m., v St. Jakobu pri Savi zborovanje. Poroča nam njem profesor Anton Sušnik. Predmet: Zlata žila in delavstvo.

Ij Odlikovanje. Naš rojak dr. Fran Virant, sekundarij na tukajšnji bolnici, ki je ob času balkanske vojske prostovoljno izvrševal težaven posel zdravnika v belgrajski bolnici, je prejel od srbskega kralja odlikovanje reda sv. Save IV. razreda.

— Romarski vlak na Trsat pri Reki priredi letos St. Peterska moška in mladeniška Marijina družba v Ljubljani v nedeljo 26. aprila 1914 po sledečem voznom redu: Odhod iz Ljubljane ponoči od sobote na nedeljo ob 12. uri 45 min., dohod v Reko v nedeljo ob 4. uri 22 minut zjutraj, odhod iz Reke ob 5. uri 27 minut popoldan, prihod v Ljubljano v nedeljo ob 10. uri 05 min. ponoči. Vozni listki se dobijo v župnišču pri Sv. Petru ob uradnih urah, v sredo in nedeljo od 9. do 12. ure dopoldne tudi v društveni dvorani. Cena iz Ljubljane v Reko in nazaj: za III. razred 7 K, za II. razred 10 K. — Romarji se k udeležbi vljudno vabijo.

Ij Šentpeterska hranilnica v Ljubljani ne obrestuje vlog po 5¾%, kakor je »Slovenec« poročal pomotoma v ponedeljek, pač pa po 4¾%.

Ij Redni letni zbor »Društva za otroško varstvo in mladinsko skrb v sodnem okraju Ljubljani« bo 26. sušca 1914 ob 6. uri popoldne v dvorani mestnega magistrata v Ljubljani. Dnevni red: 1. Poročilo odbora in računskih preglednikov. 2. Volitev 7 odbornikov in dveh namestnikov. 3. Volitev dveh računskih preglednikov. 4. Slučajnosti. Prosi se obilne udeležbe. — Odbor.

Ij Hrvaška opera. V ponedeljek se poje rancoska opera »Samson in Dalila« z g. Jastrzbskim in gđc. Koroščevo v glavnih vlogah. Besedilo opere se dobi za 30 h pri blagajničarki. — V torek se poje francoska opera »Werther« (po Goethejevem romanu) z go. de Strozijevom in gosp. Lowczyńskim v glavnih vlogah. Nekaj lož in galerijskih sedežev je še na razpolago.

Ij Vozove za podaljšano dolensko železnico so že pričeli voziti na namenjeno mesto. Osobnih vozov bode baje 60, 9 jih je že na prostoru, 25 jih stoji pa še na Rudolfovem kolodvoru. Vozovi so prav lični.

Ij O ubeglem in zopet prijatem vlomilcu Jerebu in aretovanem stražniku Mandiču smo izvedeli še naslednje: Jereb in Mandič sta bila znana že od mladih nog in se je Jereb zatekel k Mandiču, ko je ušel iz prisilne delavnice, ta je pa služil še pri policijskem ravnateljstvu v Trstu. In tudi, ko je Jereb sedaj ušel, je bila njegova prva pot k Mandiču na Glince, ki je bil takrat ravno doma in so stražniki, ki so Jerebu sledili, videli v njegovem stanovanju luč, Jereb je bil pa skrit. Le-tam se je preoblekel v civilno obleko, potem pa srečno odšel proti Borovnici, kjer je bil prijat. Jereb si je pa zadevo čisto drugače predstavljal. Mislil je namreč, da ga je Mandič izdal, vsled česar se je takoj maščeval nad svojim prijateljem. Povedal je, da se je iz kaznjenske obleke v civilno preoblekel v Mandičevem stanovanju ter da je tudi temu prinašal razne tatvine. Dva policijska funkcionarja sta Mandiča takoj nato zaslila, ki je tudi vse priznal, pri hišni preiskavi sta pa našla Jerebovo kaznjensko obleko, nekaj tatvin od vloma v Wettachovo vilo, nekaj od vloma v Francotovo barako na Rudolfovem kolodvoru in še od drugih vlomov. Bržkone bo nadaljna preiskava spravila na dan še marsikaj zanimivega. Kakor čujemo, Mandič pravilne policijske službe ni opravljal, ampak je izvrševal pri policiji le mizarska in slična dela.

Ij Koncert vojške godbe bo jutri ob pol 12. uri dopoldne v »Zvezdi«.

Ij Koncesijo za poštno avtomobilno zvezo med Idrijo in Sv. Lucijo je dobil g. nadpoštar Slavko Ravnihar iz Ljubljane, kakor poroča »Novi Čas«.

Ij Razstava pomladanskih novosti je jutri v trgovini J. Kete na Franca Jožefa cesti 3.

Ij Tečaj za avtogensko varenje v Ljubljani. Zavod za pospeševanje obrti namerava prirediti v drugi polovici meseca aprila tečaj za kovinske obrtnike, posebno ključavničarje in kovače, v katerem se bodo podučevala razna dela, ki pridejo v poštev pri strojnih popravilih. Danes se rabijo po celi deželi razni poljedelski in obrtni stroji že v toliki množini, da je pričakovati, da bodo imeli kovinski obrtniki, ki znajo oskrbovati potrebna popravila, s tem delom dokaj zaslužka. Najvažnejši predmet tega tečaja bo poduk iz avtogenskega varenja, s katerim se dajo napraviti najrazličnejša popravila na

zlomljenih kosih iz litega železa in s katerim se lahko okoristi na najrazličnejši način pri obdelovanju kovin. Tečaj bo trajal približno dva tedna. Obisk je brezplačen, le ob zglasitvi je plačati 5 K. položnine. Prijave za tečaj sprejema zavod že sedaj in opozarja posebno mojstre kovinskih obrti, da se ga udeleže. Poduk se bo vršil na tukajšnji državni obrtni šoli. Natančni datum otvoritve se bo objavil pozneje v posebnem razglasu.

Ij Pogrebna bratovščina svetega Jožefa je imela svoj redni letni občni dne 19. t. m. Izrekla se je topla zahvala presv. knezoškofu za brezplačno prepuščitev zborovalnega prostora, kakor tudi preč. upraviteljstvu stolne cerkve sv. Nikolaja, ki je odstopilo proti nizki odškodnini vso svojo opravo za napravo mrliških odrov bratovščini svetega Jožefa. Ker je bratovščina preskrbljena sedaj za dolgo vrsto let z vso potrebno opravo za vse vrste pogrebnih razredov, je pozval načelnik navzoče člane, naj krepko agitirajo za pristop novih članov. Poročilo blagajničarke Amalije Verber izkazuje sledeče: Denarni promet jeznašal v letu 1913 10.057 K 88 h, in sicer je bilo prejemkov 5270 K 64 h, izdatkov pa 4787 K 24 h, preostanek v blagajni je znašal koncem leta 1913 483 K 40 h; skupno društveno premoženje pa 18.039 K 31 h. Po poročilu računskih preglednikov so se računi odobrili soglasno. Nato sta se na novo izvolila Fras Ivan in Soukal Franc soglasno v odbor, namesto izstopivšega odbornika Starkel Henrika se je pa izvolili v odbor Kostanjevac Marko. Končno se je sklenilo, da se pristopniki za letne člane znatno zniža. Bratovščina leto za letom lepo napreduje. Odbor prosi vse, da pridobivajo novih članov ter s tem odboru, ki vrši vse poslovanje kot častno nalogo brezplačno, pomagajo dvigati društvo vedno na višjo stopnjo, kar bo v prid ne le odboru, ampak vsem članom društva. Zlasti ženske, ki se jim je dala leta 1910 pravica udeleževati se občnih zborov ter voljenim biti v odbor, bi lahko med svojimi tovarišicami storile mnogo za društvo. Vsa pojasnila za pristop se dobe v trafiki gospoda Šoukala, Predškofijo 12, ali pa pri društvenem načelniku na Kongresnem trgu št. 2, III. nadstropje, oziroma v deželnem dvorcu.

Ij Amater - fotografij Društvo K. S. A. F. priredi v kratkem velezanimiv in brezplačen tečaj za bromni oljetisk (Bromoldruck), ki bo trajal par večerov. Kakor je več ali manj znano, je ta tehnika v moderni umetniški fotografiji pridobitev zadnjega časa in vsled svojih posebnih lastnosti zelo priporočljiva amaterjem, ki goje umetnost na polju moderne fotografije. Tehnika omogočuje posameznikom z lahkoto doseči vse mogoče individualne efekte. Predavanje, združeno s praktičnimi demonstracijami te tehnike, bo obsegalo kratek pregled raznih drugih fotografičnih procesov. Vsi, ki se nameravajo tečaja udeležiti, naj blagovolijo nemudoma javiti svoj naslov društvu: »K. S. A. F.« v Ljubljani (katero daje tudi vsa druga potrebna pojasnila), da bo mogoče društvu pravočasno poiskati primeren lokal. — O kraju in času prireditve tečaja, se prijavljeni pravočasno obveste. Društvo: »K. S. A. F.« bo skušalo v bodoče prirediti razne tečaje in predavanja za svoje člane. Ker so pa take prireditve često združene z mnogimi stroški, je v velikem interesu vseh amaterjev, da delajo na to, da se krog redno plačujočih članov društva vedno širi. — Prijave za pristop novih članov je istotako pošiljati na naslov društva: »Klub slovenskih amater - fotografov« v Ljubljani.

Ij Izkaz v mestni klavnici zaklane živine in vpeljanega mesa oziroma zaklane živine. V klavnici se je zaklalo od 1. marca do 8. marca t. l.: 70 volov, 5 bikov, 8 krav, 166 prašičev, 195 telet, 22 koštrunov, 72 kozličev. Vpeljanega mesa 345 kg. Zaklane živine vpeljalo: 3 prašiči, 48 telet, 1 koštrun, 7 kozličev.

Ij Živnostenska banka plača za leto 1913. 15 kron dividende.

Ij Boj za čevlje. Včeraj je neka neznanca obiskala čevljarja Franca Dolencja v Cerkvini ulici št. 21 in mu pri ti priliki ukradla par čevljev, katere je ta takoj po njenem odhodu pogrešil in šel za njo ter jo dohitel na Karlovski cesti. Od tam mu je ženska ušla v Tesarsko ulico, kjer jo je prijel in ji potegnil čevlje izpod ogrinjače. Ženska se je pa postavila in začel se je boj. Ko jo je čevljar preobvladal in imel čevlje zopet v polni posesti, je zopet odšel proti domu. Gledalci so mu sicer svetovali, naj žensko izroči policiji, a čevljar je mirno rekel: »Jaz imam že čevlje, počemu bi imel še druga pota.«

Kupujte le vžigalice: U korist obmejnim Slovincem!

Zadnje vesti.

KONTROLNA KOMISIJA ZA DRŽAVNE DOLGOVE IN MLADOČEHI.

Dunaj. Kontrolna komisija za državne dolgove je s tremi glasovi proti glasoma Steinwenderja in Kozlowskega pritrnila izdati državne zadolžnice, glaseče se na 50 let v znesku 375 milijonov kron. Mladočeh Maštalka ni bil navzočen. Češki listi radi tega Maštalko in Mladočehe silno napadajo ter Maštalko očitajo, da se je javil bolnega, v resnici pa da je iz političnih in finančnih vzrokov ostal doma, iz česar se vidijo posledice mladočeške vladne politike.

RECIPROCITETA ZAGREBSKEGA VSEUČILIŠČA.

Dunaj. Dalmatinski državni poslanci so bili pri ministrskem predsedniku grofu Stürgku in so urgirali sklicanje dalmatinskega deželnega zbora, kakor tudi rešitev vprašanja reciprocitete zagrebskega vseučilišča. Grof Stürgk je odgovoril, da se je avstrijska vlada pred 14 dnevi obrnila na hrvaškega bana v tej zadevi in upa, da se v doglednem času ugodno reši to vprašanje.

PROTIMADJARSKE DEMONSTRACIJE V ZAGREBU.

Zagreb. Včeraj je po shodu vseučiliščnikov zoper ekspropriacijski zakon dijaštvo korakalo po ulici, pevajoč: »Nije more magjarsko!« Na Jelacičevem trgu je prišlo do spopada s policijo. Policija je potegnila sablje, dijaki pa so jo napadli s kamenji in palicami. Dva policaja so vrgli s konj, štiri pa ranili. Od dijakov so ranjeni trije. Dijaki so odšli proti tobačni tovarni, kjer so odstranili madjarski grb in pobili okna. Nato so se zbrali pred madjarsko kazino, kjer so vse šipe pobili. Hoteli so še pred madjarsko šolo pri državnem kolodvoru, tu pa so zadeli na močan policijski kordon. Demonstracije so trajale pozno v noč in se še ne vé, koliko oseb je aretiranih.

INTERVENCIJA PRI MINISTRSKEM PREDSEDNIKU ZARADI SKLICANJA DRŽAVNEGA ZBORA.

Praga. Češki listi poročajo, da so poslanci dr. Leo, profesor Gross in Fink prosili ministrskega predsednika Stürgka, naj bi se državni zbor sklical meseca maja. Grof Stürgk je odgovoril, da kaj takega ne more obljubiti. Vesti pa, da bo državni zbor sklican šele novembra, niso resnične, ker vlada o tem še ni sklepala, Stürgk je tudi omenil, da hoče vlada uporabiti § 14. le za najnujnejše državne potrebe.

RAZREDNA LOTERIJA.

Dunaj. Pri današnjem zrebanju razredne loterije so zadele: 10.000 K številka 10.694; 5000 K št. 32.022, 39.715, 44.603; 2000 K št. 42.95, 43.70, 78.66, 12.260, 14.920, 19.468, 34.805, 40.463, 41.533, 42.875, 43.776, 44.131, 53.513, 54.271, 65.598, 76.022, 77.353, 81.082, 82.245, 83.119, 88.667, 90.433, 97.928, 91.849.

LAŠKI KRALJ V POSETHI PRI NEMŠKEM CESARJU.

Rim. Laški kralj se v spremstvu zunanega ministra Di San Giuliana poda v Benetke, kjer se 25. t. m. na krovu jahte nemškega cesarja »Hohenzollern« snide z nemškim cesarjem.

TEŽKA SITUACIJA V FRANCIJI.

Pariz. Ministra Caillaux in Monis sta se v preiskovalni komisiji glede afere Rochette le slabo zagovarjala. Generalni pravdnik republike vzdržuje svoje obtožbe proti njim. Govori se, da bo ministrstvo Doumergue moralo odstopiti. Baje namerava republičanska večina sestaviti ministrstvo »javnega blagra«, ki naj bi pred volitvami najnujnejše reči uredilo.

Pariz. O izgredivih po Calmettovem pogrebu se poroča: Dijaki in rojalistična mladina so kričali: »Doli Caillaux! Doli morilec! Doli republika!« Neki policijski inspektor je ustrelil s samokresom in smrtnonevarno ranil advokata Antemonta. Množica se je nato na inspektorja vrgla in ga do krvi nabila. Šele ko sta prišla dva skadro na orožništva na konjih, se je s težavo posrečilo z atako množico razgnati. Veliko demonstrantov so konji na tla vrgli, toda množica je tudi veliko orožnikov potegnila s sedla. Večji oddelek, med njimi tudi ženske, je šel nato pred zapore, kjer se nahaja Caillauxova žena, in kričal: »Doli morilka!« Šele zvečer se je mesto umirilo.

Pariz. Mornariški minister Monis je demisioniral. Monis je bil predsednik kabineta, ko se je proces proti Rochettu ustavil.

Pariz. Generalni pravdnik republike Fabre izjavlja, da ne odstopi. Dejal je, da je srečen, ker bo mogel pred parlamentarno preiskovalno sodnijo izpovedati. Vzdržuje svojo trditve, da ga je Monis prisilil proces ustaviti in pravi, da bo še več razkril. Fabre je zdaj glavni bojevnik zoper vlado in na noben način ne odstopi.

Pariz. Na čast spominu umorjenega šefredakterja Calmetta je »Zveza pa-

riških žurnalistov« svojo sejo prekinila. Na grobu Calmetta bo govoril v imenu žurnalistov Adolf Brisson. Iz vseh krajev sveta dohajajo »Figaru« sozalne brzojavke žurnalističnih društev.

KRVAV SHOD VOLILCEV NA FRANCOŠKEM.

Pariz. V St. Denisu je na volilnem shodu vsled škandalov francoske vlade prišlo do pretepa, v katerem je bilo veliko oseb ubitih, veliko pa ranjenih. Policija je več oseb zaprla.

ANGLIJA IN FRANCIJA.

London. Minister za zunanje zadeve Grey bo spremljal kralja in kraljico v Pariz.

RUSIJA IN RUMUNIJA.

Peterburg. Zaroki med sinom rumunskega prestolonaslednika in carjevo hčerko se tu pripisuje velik političen pomen.

KMETIJSKI POUK V SRBSKI ARMADI.

Belgrad. Narodno-gospodarsko ministrstvo je izdelalo program za kmetijski pouk med vojaki, ki naj bi se vršil v zimskem času. Poučevali bi ravnatelji in profesorji nižjih poljedelskih šol, ravnatelji kmetijskih postaj in drevnic, v onih krajih, kjer so garnizije.

TEŽKI DNOVI NA ANGLEŠKEM.

London. Castniki konjeniškega polka Canagh se branijo korakati proti oboroženim oranžistom (to so oni, ki hočejo uvedbo irske avtonomije s silo preprečiti) in zahtevajo, da se jih odslovi.

KAKO SO NEMCI PRIPRAVLJENI NASIZDATI.

Berolin. »Vossische Zeitung« se v svojem uvodniku bavi z napadom na trozvezo v proračunski debati v ogrskem državnem zboru in pristavlja, da je nemška diplomacija že od nekaj računala z mislijo, da nastane tekmovanje med Berlinom in Dunajem za prijateljstvo s Peterburgom. Zveze med Nemčijo in Rusijo so bile vedno pristranejšje kot pa med Avstrijo in Rusijo ter da je v interesu Rusije same, da išče preje zveze z Nemčijo, nego pa z Avstrijo.

RUSIJA SE PRIPRAVLJA.

Peterburg. Car je naslovil na ministrskega predsednika carski reskript, v katerem pravi, da je naloga sedanje vlade s pomočjo Boga povzdigniti moč Rusije, da bo na celem svetu uživala primerno veljavo. — Odsek dume je sprejel zakon glede zgradbe strateško važne železnice iz Rjazana preko Tule do Varšave. — Vojni minister Suhomlinov se poda v kratkem v važni misiji v Berlin in Pariz.

TUDI SRBIJA POMNOŽUJE SVOJO ARMADO.

Belgrad. Kralj je podpisal ukaz, ki določa ustanovitev petih novih infanterijskih polkov.

TUDI GRČIJA HOČE BITI MOČNA.

Atene. Mornariški minister Demerdis je v zbornici izjavil, da bo Grčija razpolagala v kratkem s tremi dreadnoughti in tremi novimi križarkami ter več manjšimi ladjami.

K NEMIROM V EPIRU.

Bukarešt. Oficijozna rumunska korespondenca pozivlja grškega ministrskega predsednika Venizelosa, naj odločno nastopi proti gibanju v Epiru, ker bi drugače Grška ne izgubila le svojih dosedanjih simpatij, temveč tudi posest, ki jo je s svojo prejšnjo politiko pridobila.

Drač. Polkovnik Thompson poroča, da se pogajanja z vodjem upornih »avtomatev« v Epiru ugodno nadaljujejo, da edinstvo Albanije ne bo v nevarnosti.

NEMSKI NOTRANJI MINISTER — NAMESTNIK NA ALZAŠKO-LOTRINSKEM.

Berolin. V političnih krogih se je razširila vest, da je notranji minister Dullwitz določen za cesarskega namestnika na Alzaško-Lotrinskem.

NORE ŽENSKA.

Nizza. Sufrageta je napadla bivšega ministrskega predsednika Balfoura v avtomobilu in mu s kamenjem poškodovala oko.

IZ BULGARIE.

Sofija. »Dnevnik« poroča, da je ektarh Jožef radi diferenc v sinodu odstopil.

ALZACIJA-LORENA.

Strassburg. V kratkem bo imenovan za cesarskega namestnika minister za notranje zadeve pl. Dallwitz.

NEMSKI DRŽAVNI KANCLER ODSTOPI.

»Frankfurter Kurier« poroča: Nemški državni kancler Bethmann Hollweg je sklenil, da se pred poletjem odstopi in da se odtegne sploh vsem javnim poslom. Tudi alzaško-lorenski namestnik namerava še ta teden odstopiti.

ZOPET POŠTNA TATVINA V TRSTU.

Trst. Na poštnem uradu št. 8 v starem svobodnem pristanišču je izginilo pretekli torek 1000 K. Poizvedbe policije niso privedle še do nobenega rezultata.

GROZNA DRUŽINSKA TRAGEDIJA.

Praga. Včeraj jutraj se je v vasi Krupna pri Karlovem Tynu dogodila grozna družinska tragedija. Okoli 8. ure jutraj je prišel v stanovanje veleposestnika Franca Tomaška njegov svak, zavarovalni nadzornik Alfonz Dix, šel v spalnico svoje sestre in ustrelil po kratkem prepiru 50 letno ženo. Vsled strelav je prihitel zdrav Tomášek in med obema se je razvil hud boj. Končno je padel Tomášek na tla in Dix je ustrelil dvakrat nanj, nakar je pobegnil. 70 letna Tomášekova mati, ki je tudi vsled strelav prihitela zdrav, se je skrila v stanovanju ter tako ušla gotovi smrti. Dix je hitel po tem krvavem činu k železniškemu tiru državne železnice, ustrelil z revolverjem, a se je le lahko ranil, nakar se je vrغل pred ravno došli brzovlak, ki ga je raztrgal. Tomáška so težko ranjenega prepeljali v praško bolnišnico. Oba sta se že dalje časa prepirala zaradi neke dedščine. Tomášek, ki je zelo bogat mož, je odklonil vsako poravnavo, ki mu jo je v tej zadevi ponujal Dix.

VIHAR NA ROKAVNEM PRELIVU.

Dunkerque. Vihar ob obali traja z nezmanjšano silo dalje ter povzroča povsod veliko škodo. Plovba je popolnoma onemogočena. Številne ladje so prisiljene ostati v pristanišču. Neka jadrnica s 150 tonami je nasedla na neki pečini in je posadka utonila.

NESREČA V BENETKAH.

Benetke. Doslej so potegnili iz morja 30 trupel. Med mrtvimi je tudi Avstrijanka gospa Büschel iz Kolomeje v Galiciji, ki se je nahajala na ženitovanjskem potovanju. Gospej Morosani iz Bari pa je utonil soprog, s katerim sta bila na ženitovanjskem potovanju.

PARNIK IN 50 MILIJONOV POGREŠAJO.

London. Španski parnik »Alberado«, na katerem je bilo 50 milijonov v zlatu, pogrešajo.

ZEPPELINOV ZRAKOPLOV V VELIKI NEVARNOSTI.

Berolin. Vojaški zrakoplov »Z V«, ki je stacioniran v Johannistalu, bi se včeraj kmalu ponesrečil. Ko so ga dopoldne vlekli iz lope, se je zrakoplov odtrgal in plul naravnost proti neki tribuni. V zadnjem trenutku se je posrečilo nekemu mehaniku ustaviti propelerje, včeraj je moral krmlar odvrniti zrakoplov, ki je bil oddaljen od tribune samo še en meter, ter tako preprečiti nezgodo.

ZIMA NA TIROLSKEM.

Inomost. Tu je nastopila vnovič zima. Danes je po celi deželi močno snežilo.

9000 RIBICEV POGREŠAJO.

Odesa. Pogrešajo 9000 ribicev. Boje se, da so se ponesrečili v velikanskem viharju na Azovškem morju.

DVA ZRAKOPLOVCA PONESREČILA.

Sevastopol. Zrakoplovec stotnik Anrejadi se je ubil.

Amsterdam. Aviatik Stein se je ponesrečil.

Iz slovanskega sveta.

Narodna požrtvovalnost Čehov. Iz Prage poročajo, da je načelnikov namestnik v pisarni deželnega kulturnega sveta za Češko, Ivan Bečvar, zapustil v oporoki češki šolski matici 100.000 K v vrednostnih papirih, ki so na oženi v deželni banki. — Bog daj »Slovenski Straži« takega plemenitega dobrotnika! Njegov spomin bo za vedno vpisan v hvaležnih srcih obmejnih Slovencev.

Gospodarski razvoj pruskih Poljakov. V boju Poljakov proti raznarodovanju na pruskem Poljskem igrajo banke veliko vlogo. Hakatistična »Schlesische Zeitung« poroča, da je lani skupni promet največje poljske banke, obrtne banke v Poznaniu, znašal 218.675.897 mark, bilanca je bila zaključena s 44.671.395 mark, čisti dobiček pa je znašal 643.742 mark. Število vlagateljcev je naraslo od 2905 na 5280. Iz preostankov zadnjega poslovnega leta so dali na stran 60.000 M za pokritje eventualnih kurznih izgub. Poljska kmečka banka v Poznaniu je imela l. 1913. prometa 146.172.093 mark. Bilanca je izkazovala 19.748.273 M in je bilo čistega dobička 234.104 M. Depoziti so narasli od 835.325 na 5.402.565 mark. Banka je izvedla transakcije zvišanja investicijskega kapitala cigaretno tvornice Ganowicz & Wleklinski v Poznaniu od 2.100.000 mark na 3 milijone mark. Zadnji občni zbor je tudi za preteklo leto določil 10% no dividendo. Banka je v mnogih slučajih dovolila druge hipoteke iz svojih sredstev in porabila 30.000 M za vzdrževanje neke stare poljske tvrdke v Poznaniu. Poljska ljudska banka v Kempnu je izkazovala 1. jan. 1914 prometa 3.451.717 M, depozitov 2.967.241 Mark, deležev 288.315 M in rezervnega zaklada 115.885 M. Na menice se je v zadnjem letu izposodilo 3.298.328 M. Število članov je naraslo od 117 na 1718. Čisti

dobiček znaša 23.572 M. Poljska trgovska banka v Plesnu je imela v zadnjem letu 343.386 M dohodkov in 330.368 M stroškov. Depoziti so znašali 67.793 M, deleži 25.105 M, rezervni fond 1219 M. Te številke jasno dokazujejo, kako brezuspešno je uničevanje v jedru zdravega naroda, ki je sposoben za nadaljni gospodarski in kulturni razvoj.

Gledališče za mladino v Peterburgu. Vsled inicijative novega palačnega poveljnika carskega dvora se rusko dvorno ministrstvo peča z načrtom za zgradbo posebnega carskega gledališča za mladino. Car je načrt že odobrila in izrazil željo, da se z zgradbo čim preje prične. Pričakovati je, da bo gledališče v dveh do treh letih dovršeno in otvoreno; v njem se bodo vršile izključno le predstave za mladino.

Spomin 600 letnice smrti srbske kraljice Jelene Anžuske so skadski Srbi praznovali s svečano zaudnjo v cerkvi sv. Nikolaja na Kazini, katero cerkev je bila ona sezidala in je v njej tudi sprejela re-dovniško obleko.

Proslava prve ruske tiskane knjige se pripravlja v sedanji sinodalni tiskarni v Moskvi, kjer je l. (14. sušca) 1564. leta izšla pod naslovom »Apostol«, s katero je položen temelj vsemu ruskemu tiskarstvu. Sicer so poizkušali že prej v novem kulturnem delokrogu, ali šele, ko sta prišla tja »modra mojstra v tiskarskem delu« dijakon Ivan Fedorov in pa Peter Mstislavec, je bilo vprašanje praktično rešeno. Meseca aprila 1563. leta so pričeli črkostavci z delom, ki je šlo jako počasi izpod rok, tako da se je 267 listov »Apostola« in v tisoč eksmeplarih tiskalo deset mesecev in pol. To je bila prva ruska tiskana knjiga. Tedanje ljudstvo je bilo tako nezaupljivo do »čarovnikov«, prvih tiskarjev, da je razbilo njih tiskarno. Dijakon Fedorov je tiskal tudi v Lvovu ruske knjige.

Dobrodelno društvo »Sv. carice Jelene« so v spomin 600 letnice Konstantinovega edikta osnovali Srbinke v Nišu. Društvo bo skrbelo za otroke v vojni padli ali pohabljeni srbskih vojakov.

Po svetu.

Socialno-demokratski nasprotniki vere. Poleg svobodomiselstva je kot znano, socialna demokracija najzagrizejša sovražnica vere. Dokler socialna demokracija lovi nevedneže v svoje mreže, pravi, da ni proti veri, ker je vera privatna stvar. Kadar pa pridejo sodrugi kje do moči, potem svojega sovražstva napram veri ne prikrivajo. To so pokazali nedavno dogodki v mestu Gera, kjer je socialno demokratska večina v občinskem svetu sklenila, da se odpravi verski pouk iz ljudskih šol. Nadalje so bili zaradi motenja vere, povzročena z nekim škandalom na pokopališču, pred dortmundskim sodiščem obsojeni trije rudarji iz Lütgen-Dortmunda, socialno demokratske trdnjave, obsojeni na en teden ječe. Ti sodrugi so namreč pri nekem pogrebu psovali duhovnika, tako da je moral vsled socialno demokratskih napadov opustiti pogreb. Taki dogodki kažejo v jasni luči socialno-demokratsko sovražstvo napram veri.

Avstrijski prostozidarji pod vlado ogrske velike lože. Ko se je nedavno šlo za to, da bi se pod imenom »Municipalita« v Karlovi Varih obstoječi »bratovlci krožek« postavil pod varstvo prostozidarjev, so tamošnji prostozidarji prejeli pismo od ogrske velike lože, v katerem se jih opozarja, naj se v interesu nove lože, ki jo nameravajo ustanoviti, obrnejo na veliko ložo ogrsko. Važni prostozidarski interesi namreč zahtevajo, da se novi avstrijski prostozidarski krožki in lože sučejo v zvezi z obstoječimi ložami, ki delujejo pod varstvom ogrske velike lože.

Nesreča v Benetkah. »Az Est« poroča, da je na mali ladjki, ko jo je prerezala torpedovka, počil kotel. Poizkušali so po nesreči ponesrečence rešiti in izpustili vrvi v morje. Nesrečenceži so se za vrvi borili. Niti eden se ni z vrvi rešil. Moštvo torpedovke je izpovedalo, da je ponesrečena ladjica (vaporetto) napačno bila vodena. Torpedovka je normalno vozila in dajala znamenja. Ponesrečil se je tudi kapitan ponesrečene ladje Padovini. Mornar Scarselli je rešil štiri osebe. Ladja »Ferruccio« je rešila mlado Francozinjo Evgenijo Paie, ki je krčevito klicala svoja dva otročiča, ki sta vtonila. Rešili so nekega mladega Ogra, ki se je nahajal na ženitovanjskem potovanju in ki mu je mlada žena vtonila. Koliko oseb je vtonilo, še ni znano. Na Lidu so prodali 68 vozniških listkov, 47 oseb so rešili, iz morja so izvlekli 30 mrličev. Ponesrečeni parni čoln so poizkusili dvigniti, kar se jim je končno posrečilo. Žrtve nesreče bodo pokopali na stro-

ške občine. Med ponesrečenci se nahaja tudi stavbni podjetnik Samassa. Kapitan torpedovke, ki je parni čoln prerezala, Emil Paganini, je aretiran in se bo moral pred vojnim sodiščem zagovarjati, ker je obdolžen, da ni dovolj previdno vozil.

Ravnatelj observatorija na Vezuvu zgorel. Ravnatelj observatorija, ki je pod Vezuvovim žrelom, profesor Marcalli, je dne 19. t. m. umrl zelo tragične smrti. Zvečer mu je eksplodirala namizna petrolejska, in ker je učenjak brzkone zaspal, se mu je vnela obleka. Učenjak je v svoji samoti zgorel brez pomoči. Drugi dan so našli njegovo zogljeno truplo.

Razstava za blaginjo otrok. Stalna avstrijska razstavna komisija na Dunaju je naznanila trgovski in obrtniški zbornici v Ljubljani, da se bo od 11. do 30. aprila t. l. vršila v Londonu razstava za blaginjo otrok. Razstava bo obsegala: a) zdravstvo, b) hrano, c) vzgojo in d) počitek otrok. Izvod prospekta je v pisarni tukajšnje trgovske in obrtniške zbornice interesentom na vpogled.

Žrtve trgovcev z dekleti. Pred nekaj tedni so izginile iz Duisburga brez sledu štiri deklice v starosti od 15 do 17 let. Eno izmed deklic so 20. t. m. izsledili v Frankfurtu. Dekle je bilo namenjeno v neko sramotno hišo. Dognalo se je, da so deklice odpeljali trgovci s človeškim mesom.

Zverinska mati. Iz Varšave poročajo: V vasi Tigelov, gubernija Radom, je umorila 31 letna kmetica Helena Knekova oba svoja pastorka, 12 letno deklico in 5 letnega dečka, ter sežgala trupli v peči. Grozni zločin so pa odkrili in morilko zaprli.

'Slov. Straža' potrebuje pomoči!

LISTNICA UREDNIŠTVA.

Preč. g. župniku Ivanu Pelcu v Hinjah radi potrujemo, da ni poslal v naš list vesti dne 12. marca t. l. pod naslovom: »Nezvesta poštna upraviteljica«.

DAROVI.

Darovi za dr. Žitnikov spomenik.

VII. izkaz (zaključen 15. marca).	
Dr. Anton Janežič, c. kr. fin. tajnik, Ljubljana	K 25—
Dr. Anton Lampret, c. kr. okr. živinodržavnik, Postojna, polovico polnih stroškov	10'97
Avguštin Sinkovec, kn. šk. duh. svetnik, Škofja Loka	10—
Zbirka občine St. Peter na Krasu, objavljena dne 13. marca, »Slovenec« št. 59	165'70
Zbirka g. poslanca Zurca in dar g. poslanca vit. Pogačnika, objavljena v »Slovenec« dne 9. marca	65—
Dar županstva Hrenovice pri Postojni	50—
Zbirka hrenovskih ključarjev	26'30
Darovanje hrenovskih župljanov	11'70
Ivan Zupan, župnik, Hrenovice	10—
Anton Srebotnjak, trgovec, Predjama	10—
Jakob Morel, Hrašče; Ivan Komar, Razdrto	2—
Ivan Fras, dež. odb. sluga, Ljubljana	4—
Neimenovan, Planina pri Rakeku	10—
Vas Žiri nad Škofjo Loko	20—
Slov. kat. izobraž. društvo »Straža« na Dunaju	20—
Poslano po upravi »Slov. Naroda«	20—
Fran Lenček, Postojna	1—
Vsota	K 461'67
K temu izkazi I.—VI.	1580'51
Skupaj	K 2042'18

ZDRAVNIŠKI GLAS ZOPER SALVARSAN.

V »Kölnische Volkszeitung« piše neki zdravnik, da zastrupljanja vsled injekcij znanega salvarsana ne pohajajo samo od napačnega načina vbrizgavanja in od »prekomerne občutnosti zoper salvarsan« od strani nekatereih bolnikov, ampak brezdvomno tudi od prevelike množine arzena, ki se v tem zdravilu nahaja. Sklicuje se na izjave največjega modernega toksikologa prof. Lewina glede strupenosti arzenovih organskih in anorganskih sestavin v katerikoli obliki. Obsoja, da je nemška vlada izjavila, da ji o smrtnih slučajih vsled salvarsana ni ničesar znanega, ker nima uradnih obvestil o tem, dasi so zdravniki sami v seji Berolinske medicinske družbe to priznali in celo rekli, da je smrtnih slučajev še veliko več, kakor se javno piše. Pravi, da je pa večina zdravnikov odločno zoper pretirano reklamo, ki se s salvarsanom uganja. Ni res, da to sredstvo edino lues ozdravi; o popolnem ozdravljenju brez ponovitve bolezni se danes sploh ne da govoriti, ker je izkušnja že prekratka. Ostudno je, da nek judovski list piše, da je judovstvo dalo človeštvu dva največja moža: Jezusa in Ehrlich! Tudi je žalostno, da gotovi listi premnože slučaje smrti in trajne obolitve vsled salvarsana namenoma ne priobčujejo. Interpelacijo na nemško vlado zaradi tega so vložili mnogi zdravniki. Za to reklamo za Ehrlichovo sred-

stvo pa tiči nekaj globlje: Z nemoralno se danes živi velika obrt, na katero so seveda tudi zelo, če ne največ zainteresirani. Tem krogom je seveda neljubo, če se izkaže, da tudi salvarsan ne ozdravi gotovih bolezni. To je tisto.

Dr. V. Žun, Dohodnina. To knjigo bomo dne 1. aprila razposlali, tako da jo bo imel vsak naročnik za letošnjo napoved še pravočasno v rokah. Knjiga, katero je spisal strokovnjak, bo prekašala po svoji poljudnosti in temeljitosti vse podobne dosedaj izišle nemške brošure. Avtor ima namreč pre mnogo praktične izkušnje, poleg tega pa deluje tudi na najmerodajnejšem mestu, to je v c. kr. finančnem ministruvstvu in je že znan strokovnjak v davčnih zadevah. Po knjigi bodo gotovo posegli najširši krogi, ker je posezniku kakor tudi uradom potrebna. Dobi in naroča se v »Katoliški Bukvarni« v Ljubljani.

Dr. Mihael Opeka, šest postnih govorov. Cena: 60 vin., po pošti 70 vin. — Ta knjižica, ki je ravnokar izšla, vsebuje zbirko po vsebini in obliki krasno dovršenih postnih govorov. Knjižica služi, da jo kar najtopleje priporočamo. Dobi se v »Katoliški Bukvarni« v Ljubljani.

Prehlajenja in kašelj

Vsak ve, kako težko se je iznebiti prehlajenja in kašlja. V takih časih priporočamo rabo Scottove emulzije ribjega olja, ki jo nadaljujete toliko časa, dokler se ne počutite zopet dovolj sveži in močni. Blagodejen vpliv Scottove emulzije ribjega olja, posebno tudi njen kašelj lajšajoči učinek se kmalu pokaže in napredek opazi. Mnogi, ki trpe že leta na posledicah prehlajenja in kašlja, so zadobili s Scottovo emulzijo novo moč in svežost. Scottova emulzija ribjega olja je tako okusna in lahko prebavljiva, da jo radi jemljejo odrasli in otroci.

Cena originalni steklenici K 2.50. Dobi se v vseh lekarnah. Kdor pošlje 50 vin. v znak na Scott & Bowne, G. m. b. H., Dunaj, VII., in se sklicuje na ta časopis, dostavi se mu ena pošiljatev potom lekarne za poskušnjo.

Nihče ne more ponarejati Kathreinerjeve Kneippove sladne kave!

Vendarle se mnogokrat varljivo slično posredno povsod znana zavojnica s sliko župnika Kneippa.

Zatorej se pri nakupu ne dajto premočiti in zavrnite vse posnemke!

Vse drugo kot Kathreiner, zlasti odlašano blago, je, če še tako ceno, večinoma mnogo predrago plačano.

Baden pri Dunaju žvepleni vrelec Sanatorij Gutenbrunn in mestno zdravilišče

Fizikal. dietetična zdravilišča, solne in zračne kopeli, Zdravnika-vodje: **Dr. Oton pl. Aufschnaiter** in **ces. svet. dr. D. Podzahradsky.** Prospekti zastoj.

Ovratnike za prečastito duhovščino

priporoča **Josipina Podkrajšek**

Ljubljana, Čevljarska ulica št. 2

— Naročila po pošti se izvrše točno. —

„Viktoria“ lovarna za žitno kavo sprejme **provizijske zastopnike** pod zelo ugodnimi pogoji. 929

Zastopniki se iščejo

za obisk pekarij in mlekarn po Kranjskem in Istri za prodajo strojev proti dobri proviziji. Ponudbe pod „Fleisbig 931“ v nemščini na upravo tega lista. 931

Mesto vsakega posebnega naznanila.

✠

Pretužnim srcem naznanja podpisani vsem sorodnikom, prijateljem in znancem, da mu je bila preljubljena soproga, oziroma sestra, teta in stara teta, gospa

Josipina Žakelj

roj. Helderich

po kratki mučni bolezni, previdena s sv. zakramenti za umirajoče danes v petek dne 20. marca 1914 ob 4. uri popoldne odpoklicana v boljšo večnost.

Pogreb predrage rajnice se bo vršil v nedeljo dne 22. t. m. ob pol 3. uri popoldne iz hiše žalosti na Mestnem trgu 17, na pokopališče k Sv. Križu.

Sv. maše zadušnice se bodo brale v raznih cerkvah.

Predraga rajnica se priporoča v pobožno molitev in blag spomin. Venci se hvaležno odklanjajo.

V Ljubljani, 20. marca 1914.

Friderik Žakelj,

c. kr. šolski svetnik in gimnazijski profesor v pok. 968

Prvi kranjski pogrebni zavod Fr. Doberlet.

ZAHVALA.

Za izredno številne dokaze iskrenega sočustvovanja, ki se nam je izkazovalo ob smrti našega nepozabnega soproga, očeta, brata in svaka, gospoda 960

Augusta Urschitz

stavbnika tvrčke Jos. Lončarič

izrekamo tem potom vsem prijateljem in znancem, posebno še gradbenemu podjetništvu Jos. Lončarič, uradništvu te tvrčke in c. kr. železn. gradbenemu vodstvu našo najiskrenejšo zahvalo.

Ljubljana, 20. marca 1914.

Žalujoči ostali.

Zahvala.

Za od vseh strani nam izkazano sočutje ob smrti našega soproga oziroma očeta, sina, brata in svaka, gospoda

Ivana Zupan

bivšega lesnega trgovca

kakor tudi za častno spremstvo k zadnjemu počitku, istotako izrekamo tem potom prečastiti duhovščini našo najglobljejo zahvalo. 959

Ljubljana, 20. sušča 1914.

Žalujoči ostali.

Jajca za valenje

zajamčeno čistokrvnih premijskih

sulmtalskih kokošij

po 30 v komad oddaja graščinsko oskrbništvu Freudenau pošta Cmurek, Štajarsko. 799

Zahvala.

Za vse blage dokaze iskrenega sočutja povodom bolezni in smrti našega nadvse ljubljenega soproga, očeta, sina, brata, svaka in strica, gospoda

Franc Jezerška

pekovskega mojstra in hišnega posestnika

se vsem, ki so dragega pokojnika spremili k večnemu počitku iskreno zahvaljujemo.

Posebno zahvalo pa smo dolžni slavni. telovadnemu društvu „Sokol“ v Mostah, gasilnemu društvu Moste, veteranskemu društvu Moste, Ciril-Metodovi družbi Moste, katoliškemu izobraževalnemu društvu v Mostah, pevskemu društvu „Ljubljanski Zvon“ za v srce segajoče žalostinke ter vsem darovalcem prekrasnih vencev.

969

V najem se da

946

hiša

s stanovanjem, trgovino in vsemi potrebnimi shrambami v Dobu ob državni cesti na prometnem kraju s 1. junijem 1914. Poizve se pri lastniku Antonu Videmšek v Dobu pri Domžalah.

SAMOTOK

bel in rdeč, pravi grozdni sok. Posebno dobro vino za bolnike. M. Žerjav, Streliška ulica 32. Berta Sevar, Jakobski trg. 709

Vermuth-

vino najboljše kakovosti prodaja po najnižji ceni tvrčka: 180

Br. Novakovič, vinska trgovina v Ljubljani.

NUISOL

od Bergmann & Co., Tešin ob Labi je in ostane slejkoprej nedosežen v presenečenem barvanju las in brade. Dobi se v svetli, rujavi in črni barvi steklenica po kron 2-50 v lekarnah, drogerijah in parfumerijah. 744

Med

zlatorumen trčan, zajamčeno čist v dežlicah s 4 1/2 kg vsebine razpošilja po K 8-50.

Čebelarna 3944

Ilirska Bistrica.

Vabilo

na

XV. redni občni zbor kmetijskega društva v Sodražici

registrirane zadruga z omejeno zavezo

ki se bo vršil

dne 5. aprila 1914 ob 3. uri popoldne v društvenih prostorih

Dnevni red:

1. Čitanje in odobrenje zapisnika o zadnjem občnem zboru.
2. Poročilo načelstva in nadzorstva.
3. Odobritev računskega zaključka za l. 1913.
4. Volitev načelstva.
5. Volitev nadzorstva.
6. Slučajnosti.

Ako bi ta občni zbor ob navedenem času ne bil sklepčen, vrši se eno uro pozneje drug občni zbor, na istem mestu in po istem dnevnem redu, ki bo veljavno sklepal ne glede na število navzočih združnikov. 949

K obilni udeležbi vabi

načelstvo.

Posojilnica v Brežicah

registrirana zadruga z neomejeno zavezo

vabi na svoj

XIX. redni občni zbor

ki se vrši

v soboto, dne 28. sušča 1914 ob 8. uri zvečer v zadrugi pisarni v Brežicah.

Dnevni red:

1. Poročilo načelstva.
2. Poročilo nadzorstva.
3. Odobrenje računa za l. 1913.
4. Razdelitev čistega dobička.
5. Volitev članov načelstva.
6. Volitev članov nadzorstva.
7. Slučajnosti.

Načelstvo.

Proda se še dobro ohranjeno

973

kolo

znamke „Puch“ v Nunski ul. št. 17, podprtiličje.

Vila na Bledu

z vrtom, primerna tudi za trgovino, zelo ugodno mesto, v najboljšem stanju, se pod zelo lahki pogoji odda v najem ali prodaja. — Dopise sprejema lastnik Ignacij Stössl, Gradec, Grösgasse 15. 938

Proda se nov

klavir

(Bösendorfer) vsled pomanjkanja prostora za mnogo nižjo ceno. — Kje, pove uprava lista pod št. 962. (Znamka.)

Strojarija

v najboljšem stanju s parnim in električnim obratom, posebno ugoden kraj, neposredno ob železniški postaji, kjer se dobi dokaj čresla in surovih kož, dalje mnogo dela proti plači, se odda pod ugodnimi pogoji v najem ali pa prodaja. Pisma na upravo „Slovenca“ pod št. 937.

Organist in cerkvenik

želi s 15. aprilom spremeniti službo. Izborna spričevala na razpolago. — Naslov pove uprava lista pod št. 952. (Znamka.)

Sprejme se takoj izurjen

krojaški pomočnik

pri Oroslavu Slapar, Ljubljana, Sv. Martina cesta št. 4.

Dobro izurjena

kuharica

želi premeniti službo. Najraje gre v kako župnišče. — Ponudbe sprejema uprava lista pod »kuharica 976«.

SIR

polnomasten, jako fini se dobi zelo poceni v mlekarni Ivan Vidmar, Črni vrh nad Idrijo.

Več voz

konjskega gnoja

se odda. Vprašanja na Orosl. Dolonec, Ljubljana, Wolfova ulica 10. 961

Za krojnarje, tržne prodajalce, razprodajalce in za vsako gospodinjstvo razpošiljam pri stiskanju lahko poskodovano

toaletno milo vsakomur 5 kg za 6-50 K

(50-52 kosov), dišeče po vrtnicah, mandeljih, vijolicah, glicerinu, zelščih, mošusu, lilijinem mleku itd. — Najimejši parfumi v steklenicah po 2 K. Razpošilja po povzetju največja izvozna tvrčka za toaletno milo FRANC HUMANN, Dunaj II., Aloisgasse 3-51. 665

V Šenčurju pri Kranju se odda v najem stara, znana 947

gostilna „na Jami“

Natančnejša pojasnila o oddaji daje hranilnica in posojilnica v Šenčurju.

HIŠA

z opako krita in z malim vrtom, se iz proste roke prodaja v Višnji gori. Zelo pripravna je za vsakega obrtnika ali vpokojenca. Več se izve v Višnji gori št. 48. 977

Sprejme se

mizarski pomočnik

in en

mizarski vajenec

pri Ivanu Sveti, mizarju v Tom. Slju št. 9 pri Ljubljani. 974

Gothska vzajemna zavarovalna banka na življenje

Stanje zavarovanja začetkom marca 1914:

I milijarda 381 milijonov kron

Doslej izplačane dividende:

365 milijonov kron

948

Vsi preostanki pridejo v dobro zavarovancem

Zastopnik: **Michael Kastner, Ljubljana**

C. kr. priv. tovarna za cement

Trboveljske premogokopne družbe v Trbovljah

priporoča svoj priznani izvrsten Portland-cement v vedno enakomerni, vse od avstrijskega društva inženirjev in arhitektov določene predpise glede tlakovane in podorne trdote daleč nadkrijujoči dobroti kakor tudi svoje priznani izvrstno apno.

Priporočila in izpričevala

raznih uradov in najslovičnejših tvrdk so na razpolago.

Centralni urad: Dunaj I., Falckestrasse 1.

Slavn. občinstvu si usojam tem potom vljudno naznaniti, da sem otvoril svojo lastno

stavbno obrt

Potrudi se bodem, izročena dela izvršiti solidno in ceno, ter prosim, da me slav. občinstvo počasti z obilnimi naročili

Z odličnim spoštovanjem

Matko Cvek, stavbenik
Tržič, Gorenjsko.

P. n.

Telefon števil. 283.

Podpisani naznanjam, da imam letos v zalogi razni stavbni material. Posebno opozarjam, da imam večjo zalogo

cevi iz kamenine

iz najboljših tvornice Hruschauer, kakor tudi cementne cevi v različnih dimenzijah, cementne in sametne plošče, storje ter razne vrste izolacijskih tvarin.

Pri naročilih zadostuje, da se mi za kamene cevi navede višina nadstropij, oziroma hiše, pri vlažnih stenah in raznih izolacijah množina kvadratnih metrov stene, za tlak obrisa prostora itd.

Vsa strokovna navodila in proračuni za naročnike brezplačno.

Veselo spoštovanjem

Stavbna tvrdka Ivan Ogrin, Ljubljana
Gruberjevo nabrežje števil. 8.

960

Ljudska posojilnica

registrovana zadruga z neomejeno zavezo

Ljubljana, Miklošičeva cesta št. 6

vabi na

redni občni zbor

ki se vrši dne 6. aprila 1914 ob 5. uri popoldne v zadruginih prostorih lastnega doma.

Dnevni red:

1. Poročilo načelstva. — 2. Poročilo nadzorstva. — 3. Sklepanje o potrditvi računa. — 4. Sklepanje o porabi dobička. — 5. Volitev nadzorstva treh članov. — 6. Dopolnilna volitev treh udov načelstva. — 7. Poročilo o izvršeni reviziji. — 8. Slučajnosti.

V Ljubljani, dne 21. marca 1914.

Načelstvo.

958

Krasne spomladanske novosti

dobre blago, po že znano najnižjih cenah dobite

2660

v modni trgovini **Peter Šterk** Ljubljana
Stari trg št. 18.

Specijalna trgovina najmodernejših bluz, jutranjih oblek, la. kakovosti; moško, žensko in otroško perilo, velika izbira najmodernejših moških klobučkov in čepic, dalje čepic za dame, deklince l. t. d., ter raznih nakitov in potrebščin za šivilje.



„SALVATOR“

gumijevi podpetniki

Nedosežni po elastičnosti
lahkosti
trpežnosti

Glavna zaloga: ANT. KRISPER, Ljubljana

Popravilo kaplanije na Vačah

se odda potom

zmanjševalne dražbe

za zldarska, mizarska in pečarska dela dne 2. aprila t. l. ob 10. uri dopoldne v kaplaniji na Vačah. Delo cenjeno nad 2500 K. Načrti in proračun na vpogled na licu mesta.

954

Stavbinski odbor.



Izšel je z novostmi in najnižjimi cenami nov lepi

966

cenik s koledarjem.

Kdor kaj želi kupiti, naj ga hitro naroči, je tudi po pošti gratis.

FR. ČUDEN, Ljubljana

Prešernova ulica števil. 1.

Prvovrstnost v eleganci in trpežnosti, imajo naši

svetovnoznani

TURUL

čevlji



Alfred Fränkel, kom. družba

Prodajalna: Ljubljana, Stritarjeva ulica

A. SELJAK

956

CRIKVENICA

pri Reki ob Jadranskem morju.

Edino morskno kopališče Jadranskega morja s 3.0 metrov v morje strmeče obale z najfinjšim peskom po tleh.

Natančni prospekti in pojasnila pri zdraviliški komisiji.

klimatično zdravilišče in morskno kopališče

1 1/2 ure parniške vožnje z Reke.

955

Eldorado za slabotne otroke!

Račun izgube in dobička ter bilanca
„Vzajemne zavarovalnice“
 proti požarnim škodam in poškodbi cerkvenih zvonov v Ljubljani, Dunajska cesta 19
 za dobo od 1. januarja do 31. decembra 1913.

Račun izgube in dobička.

Izdatki	K		h		K		h		Prejemki	K		h		K		h	
I. Škode:																	
a) v oddelku požara	353792	77	—	—	—	—	—	—	I. Prenos upravnega prebitka	—	—	—	—	1048	41		
delež pozavarovalnice	150296	06	203496	71	—	—	—	—	II. Zakladni prenos preteklega leta:								
b) v oddelku zvonov	3576	64	—	—	—	—	—	—	premijska prihrana:								
delež pozavarovalnice	355	45	3221	19	206717	90	—	—	a) v oddelku požara	177558	66	—	—	—	—	—	—
									delež pozavarovalnice	75841	79	101716	87	—	—	—	—
II. Uprava:									b) v oddelku zvonov	3738	04	—	—	—	—	—	—
a) provizija	—	—	25514	40	—	—	—	—	delež pozavarovalnice	339	79	3398	25	105115	12		
b) tekoči upravni stroški:									III. Zaklad za nedoločene škode:								
1. plače	33669	76	—	—	—	—	—	—	a) v oddelku požara	2000	87	—	—	—	—	—	—
2. poštnine in pisarniške potrebščine	23429	23	—	—	—	—	—	—	delež pozavarovalnice	714	26	1286	61	—	—	—	—
3. kurjava, razsvetljava, najemnina in telefon	4349	59	—	—	—	—	—	—	b) v oddelku zvonov	2467	65	—	—	—	—	—	—
4. oznanila	1646	90	—	—	—	—	—	—	delež pozavarovalnice	675	—	1792	65	3079	26		
5. tiskovine	4649	71	—	—	—	—	—	—	IV. Čista zavarovalnina po odbitku storni:								
6. bolniška blagajna in pokojnina	1851	99	69597	18	—	—	—	—	a) v oddelku požara	493350	22	—	—	—	—	—	—
c) davek	—	—	843	82	95955	40	—	—	delež pozavarovalnice	205389	81	287960	41	—	—	—	—
d) sprejemnine:									b) v oddelku zvonov	8494	67	—	—	—	—	—	—
1. v oddelku požara	20420	28	—	—	—	—	—	—	delež pozavarovalnice	724	36	7770	31	295730	72		
2. v oddelku zvonov	69	50	—	—	20489	78	—	—	V. Dohodki naloženega denarja:								
III. Odpisi in drugi izdatki:									obresti	—	—	—	—	7442	20		
odpis inventarja	—	—	—	—	180	—	—	—	VI. Drugi dohodki:								
IV. Zaklad za nedoločene škode:									a) pristojbine polic:								
a) v oddelku požara	17698	96	—	—	—	—	—	—	1. v oddelku požara	8585	78	—	—	—	—	—	—
delež pozavarovalnice	6817	59	10881	37	—	—	—	—	2. v oddelku zvonov	42	—	8627	78	—	—	—	—
b) v oddelku zvonov	771	50	—	—	—	—	—	—	b) sprejemnine:								
delež pozavarovalnice	385	75	385	75	11267	12	—	—	1. v oddelku požara	20420	28	—	—	—	—	—	—
V. Stanje zakladov koncem leta:									2. v oddelku zvonov	70	50	20490	78	—	—	—	—
premijska prihrana:									c) drugi dohodki	—	—	12642	89	41761	45		
a) v oddelku požara	197340	09	—	—	—	—	—	—									
delež pozavarovalnice	82155	93	115184	16	—	—	—	—									
b) v oddelku zvonov	3397	86	—	—	—	—	—	—									
delež pozavarovalnice	289	74	3108	12	118292	28	—	—									
VI. Upravni prebitek na nov račun	—	—	—	—	1274	68	—	—									
					454177	16									454177	16	

Bilanca.

Aktiva	K		h		K		h		Pasiva	K		h		K		h	
I. Terjatev pri delničarjih	—	—	—	—	—	—	—	—	I. Ustanovni zaklad	—	—	—	—	80000	—	—	—
II. Račun blagajne	—	—	—	—	6203	17	—	—	II. Varnostni zaklad	—	—	—	—	35010	—	—	—
III. Terjatev pri denarnih zavodih in posojilnicah:									III. Kurzni diferenčni zaklad	—	—	—	—	150	—	—	—
a) pri hranilnicah	165410	87	—	—	—	—	—	—	IV. Premijska prihrana:								
b) poštna hranilnica, št. 51.426 L.	16959	91	—	—	—	—	—	—	a) v oddelku požara	197340	09	—	—	—	—	—	—
" " 68.082 M.	2608	58	—	—	—	—	—	—	delež pozavarovalnice	82155	93	115184	16	—	—	—	—
" " 71.966 G.	2528	99	—	—	—	—	—	—	b) v oddelku zvonov	3397	86	—	—	—	—	—	—
" " 4.425 P.	2104	95	—	—	189613	30	—	—	delež pozavarovalnice	289	74	3108	12	118292	28		
IV. Terjatev pri zavarovancih	52179	71	—	—	—	—	—	—	V. Zaklad za nedoločene škode:								
V. Terjatev pri poverjenikih	29807	72	—	—	81987	43	—	—	a) v oddelku požara	17698	96	—	—	—	—	—	—
VI. Terjatev pri hipotečnih posojilih	—	—	—	—	7312	33	—	—	delež pozavarovalnice	6817	59	10881	37	—	—	—	—
VII. Obligacije z vrednostjo 31. 12. 1913	—	—	—	—	9400	—	—	—	b) v oddelku zvonov	771	50	—	—	—	—	—	—
VIII. Račun uprave:									delež pozavarovalnice	385	75	385	75	11267	12		
oprava	1980	—	—	—	—	—	—	—	VI. Razni upniki:								
odpis	180	—	—	—	1800	—	—	—	a) predplačila za leto 1914	5394	09	—	—	—	—	—	—
									b) gasilni donesek	12956	62	—	—	18350	71		
									VII. Saldo pozavarovalnice P. 11.103.01 Z. 20.868.43	—	—	—	—	—	—	31971	44
									VIII. Upravni prebitek, ki se prenese na nov račun	—	—	—	—	1274	68		
					296316	23				—	—	—	—	296316	23		

Ivan Elsner, l. r.
član nadzorništva.

Ivan Sušnik, l. r.
predsednik nadzorništva.

Jos. Pehani, l. r.
ravnatelj.

Idrijske novice.

i Deseti brat se bode ponovil to nedeljo. Dne 15. t. m. je bilo toliko občinstva došlo, da jih je veliko moralo oditi, ker ni bilo pri najboljši volji mogoče dobiti najmanjšega prostorčka praznega. Koliko je bilo občinstva, se najbolj razvidi iz tega, da je došlo same vstopnine 257 kron Vincencijevi družbi in najdražji sedež je veljal le 1 K. Ker so tudi igralci izorno igrali in društveni orkester napolnil pavze med prizori, se je želja izrekla, naj bi se igra teden pozneje ponovila, zato se bode 22. t. m. ob isti uri in v istih prostorih po istem programu vse tako vršilo, kakor zadnjič. —

i Iz Idrije ni še nobenega poročila o reviziji občinskega gospodarstva, toži zadnji »Sl. Narod«. Le počasi in potrpite, vse lahko še pride na vrsto. Lahko, da je deželni odbor sklenil revizijo tudi v Idriji, a vsega naenkrat ne more izvršiti. Do sedaj vemo, da se še ni pregledovalo od višje strani gospodarstvo našega mesta, radi tega tudi poročila še ni moglo biti, ni treba torej zabavljati brez potrebe. Že ime »revizija« je še v slabem spominu. Kako ste njega dni zabavljali, ko smo malo rekli o cestnem odboru. Da mi nič ne razumemo, da je vse v tako večjih rokah, da klerikalci še kaj takega ne razumejo. Prišla je pa revizija in odkrila veliko gnolobo.

i O volitvah v Slov. Matico se pri nas, vsaj pri naši stranki ni nič vedelo. Drugipot je poverjenik dajal nekaterim članom vsaj obvestilo; ali jih je sedaj dal le svojim prištaşem, ni znano.

Zobna krema

KALODONT
Ustna voda

SUKNA in modno blago za gospode in gospe dobe zasebniki najboljše iz prvovrstne izvozne hiše
= Prokop Skorkovský & sin =
SUMPOLC (Goska)
Velika izbira. — Vzorci na zahtevo franco. —
Novoletne vzorce se že razposiljajo. 34

Jaz Ana Csillag



s svojimi 185 cm dolgimi orlaškimi Lorelejskimi lasmi, ki sem jih dobila po 14 mesečni rabi pomade, ki sem jo iznašla sama. To je edino sredstvo proti izpadanju las, za njih rast in negovanje, za ojačitev lasišča, pri moških krepko pospešuje rast brade, in že po kratki dobi daje lasem in bradi naravno blek in polnost in jih varuje pred prezgodnjim osivljenjem do najvišje starosti.

Loneček po 2, 4, 6 in 10 kron.

Po pošti se pošilja vsak dan po vsem svetu s postnim povzetjem ali denar naprej iz tvornice kamor je nasloviti vsa naročila

Ana Csillag, Dunaj 1, Kohlmarkt 131.

O spa Ana Csillag!

Prosím pošlite mi po pošti, povzetju 2 lončka Vašega mazila za lasse. Imenodana sem bila nad dobrim in hitrim učinkom. Lasje so mi zrasti v kratkem času in že se pojavljajo novi lasje po vsej glavi. Veče mazilo kar najtopleje priporočam.

Veselošpotovanjem

grofica C. W. Zedwitz, Sp. Novigrad pri Ažu (Češko)

Blag. g. Ana Csillag!

Prosím pošlite mi po povzetju zavoj Vaše čudovito učinkovitega mazila za lasse.

Veselošpotovanjem

Dr. A. Zepold, zdrav. zdravnik Ernsdorf (Šlezja).

Ime Ana Csillag!

S tem Vas vijužno prosim, pošlite mi lonček Vašega izvrstnega mazila za lasse po povzetju.

Z odlič. spoštovanjem

Emilija Radansky, dvorjanica pri svilni gospe princezini Hohenlohe Château de Roncy.

Blag. gospa Ana Csillag!

Po naročilu Nj. eksclence gospe pl. Scögyeny-March (sepr. avst. postojanka v Lieri) Vas vijužno prosim, pa šilite izvrstnega mazila večji lonček. — Sprejmite obenem rjčno zalivalo! Gospa grofica se je o uspehu mazila zelo robalno izrazila.

Z najodličnejšim spoštovanjem

Frieda Oiese, dvorjanica Nj. eksclence.

KNJIGOTRŽTVO.

Nalezljive otroške bolezni v sliki in besedi. Za šolo in dom priredil dr. Demeter vitez Bleiweis Trsteniški. Cena stenski sliki na poltrdem papirju s platnenim robom 4 K.

Na tej poučni tabeli so v sliki in besedi natančno obrazložene lahke in nevarne otroške nalezljive bolezni. Kdor bo prebral pouk o boleznih in pogledal sliko, bo na prvi pogled spoznal, ali ima otrok ošpice, škrlatinko ali kako drugo bolezen. Glavne znake vsake bolezni namreč lahko vsak razločuje. Te koristne tabele bi ne smelo manjkati v nobeni šoli, društvu in večji družini. Ker je ravno sedaj čas, ko se najbolj gosto pojavljajo otročje bolezni, naj vsak, kdor ima otroke, poseže po zgoraj označeni tabeli, ki se dobi in naroča v »Katoliški Bukvarni« v Ljubljani.

Zemljevid Gorenjske, z novo bohinjsko in tržiško železnico, cena 60 h, je zopet na razpolago. Ta zemljevid se odlikuje po svoji izjemni natančnosti. V njem je namreč naznačena vsaka vasica, vsako selo ter posamezno stoječe hiše. Poleg cest ima zemljevid orisane tudi vsa stranska pota in stezice. Sploh podaja zemljevid vse orientacijske točke, tako da z njim v roki vsak lahko prepotuje Gorenjsko ter si ogleda njene krasote brez vsakega vodnika. Zemljevid se naroča v **Katoliški Bukvarni v Ljubljani.**

GLASBA

za velikonočno dobo in praznike.
Hribar p. Angelik: postni in velikonočni napevi za mešan zbor. Part. 2 K, gl. po 50 h.

Faist dr. Ant.: Deset cerkvenih pesmi za mešan zbor. Part. 1 K 50 h, gl. po 25 h. Zbirka obsega tudi 3 lepe velikonočne pesmi.

Grum Ant. Aleluja: 10 velikonočnih pesmi in Regina coeli za mešan zbor. Izvod 1 K 20 h. Lepe in veselega značaja so te velikonočne pesmi. Posebno lepa skladba je Regina coeli.

Laharnar J.: Velikonočne pesmi za mešan zbor. Part. 1 K 30 h.

Foerster Ant.: Te Deum po motivih znane zahvalne pesmi za mešan zbor, ali enoglasno z orglami. Part. 50 h. Najlažja skladba te vrste. Kratka, a s popolnim besedilom, zelo lepa in praktično prirejena, ker se nekateri odstavki recitirajo.

Kilmovec dr. Fr.: Rihar renatus, 21 pesmi našemu Gospodu za mešan zbor. Part. 3 K. Med drugimi napevi nahačata se tudi dva velikonočna.

Hladnik Ign. Op. 43: Velikonočne pesmi in Regina coeli za mešan zbor. Part. 1 K.

Sattner p. Hugolin: Te Deum za mešan zbor. Part. 1 K 60 h, gl. po 10 h. Krasna in veličastna skladba.

Gerbič Pr.: 12 pange lingua za mešan zbor. Part. 1 K 80 h, gl. po 40 h. Melodijozni, ljubki in lahki napevi.

Grum Anton: Asperges me in Vidi aquam za mešan zbor. Part. 60 h.

Katoliška Bukvarna v Ljubljani.

**MATTONIJEV
GIESSHÜBLER**
naravna
alkalična kislina

najboljša dijetična in osvežujoča pijača

preizkušena pri želodčnih in črevesnih katarjih, obisnih in mehurnih boleznih, katero priporočajo najveljavnejši zdravniki kot bistveno **podpiralno sredstvo**

pri karlovovarijskem in drugih kopeliških zdravljnih in kot **poznejše zdravilo** po kopeških 24 38 in trajno porabo. I (VI).

Izvirek: **Giesshübl Sauerbrunn**, železniška postaja, zdravilno kopalnišče pri Karlovih varih

Prospekti zastoni in franko.

V Ljubljani se dobiva v vseh lekarnah, večjih specialijskih prodajalnicah in trgovinah z jestvinami in vinom.

Zaloge pri **Mihael Kasiner-u, Peter Lassniku in Andrej Šarabonu, Ljubljana.** 11

CYCLES
KINTA
K.C.L.

so splošno priljubljeni ker so nedosežni v teku in trpežnosti.
Blagovolite si jih ogledati ali zahtevajte cenik.

Karel Čamernik & Ko.
Specijalna trgovina s kolesi, avtomobili, motorji in posameznimi deli.
Mehanična delavnica in garaža
Ljubljana
Dunajska cesta št. 9-12.

1. vrsta K 5-50
2. vrsta K 6-50

Nikaka prevara!
Ne zamenjavajte z enakimi ponudbami!
Med bralce tega 30.000 parov prazničnega razdelimo 30.000 parov njih in delavnih, elegantnih čevljev na zdrigo iz najboljšega trpeznega usnja z dobro podkovanimi podplati, kakor kaže slika, za dober glas naše tvrde. Plač se samo delo t. j. K 5-50 za 1. vrsto moških ali ženskih čevljev, 2. vrsta moških ali ženskih čevljev na zdrigo za nedeljo in praznike z visjimi petami par za K 6-50. Pošljemo vsakomur po želji. Zmena dovoljena, torej nikak riziko! Po povzetju pošlje pri o. kr. trgovskemu sodišču protokolirana razpisi-ljanca čevljev
Franc Humann, Dunaj, Alotsgasse 3/10 R.
Vaše priporočilo nam prinese korist. Tisoče priznanih pisem. Krščanska svetovna tvrda. 902

LEPOTA
je čist, bela, polt.
Za vsakdanjo rabo pristnega „PEROLIN“ toaletnega mila se ista doseže. Krasen učinek že po enkratni porabi. Števina priznanja in izjave medicinskih kapacitet in izbore slovesne tvrde jamčijo za istinitost navedenih podatkov. Cena komad 1 K. 1 skat-lja 3 kom. (zadosta za 2 meseca) 3 krone franko po povzetju ali predplačilu. The Perolin tovar. Dunaj XIII. Hitzinger Hauptstr. 32.

Manufakturna trgovina Jos. Petkosig
„pri Valvazorju“
Stari trg št. 4 Ljubljana Stari trg št. 4

Zaloga, sukna, volnenega in raznega perilnega blaga, tkanine, cvilha, brisalk, prtov, servetov, preprog, zastorov, garnitur, svilnatih in volnenih šerp in raznih robcev itd.

„Pri Valvazorju“
Zaloga perila, čepic; obuvala, nogavice, rokavice, srajce, jopice, hlače.

Novosti modernih
bluz, spodnjih kril, predpasnikov. Našitki, gube, trakovi, čipke, svila, baržun, stezniki, kravate, hlačniki, torbice, mila, dišave, krtače.

Dežniki in palice.
Splošne porabe za krojače in šivilje.

Najnižje cene.

Zlate svetinje: Berlin, Pariz, Rim itd.
Najbolj. kosm. zobo-
štiti sred-
stvo
Seydlin
Izdelovatelj
O. Seydl
Ljubljana, Stritarjeva ulica 7

Semena
zanesljivo kaljiva
dobavlja

Jindřich Vaněk
osred. semenska trgovina
Praga, **Vaclske nam.**
Slovenski ceniki na zahtevo zastoni.

Kdor pošlje najmanj 40 naslovov posestnikov, učiteljev, lastnikov vrtoz z natančno označbo bivališča in zadnje pošte, dobi zastoni zanesljivega oznanjevalca vremena.

Izvoz češkega semen. žita po vsem svetu

Sijajna eksistenca
Za prodajo nove izvrstne kave (ne žgane ržene ali žitne kave) se iščejo zastopniki proti proviziji 20 procent, ki bi obiskovali zasebnike; vzorci za poskušno zastoni! Franc Maršner, Král, Vlnodružba 1573, Praga.

HEINRICH LANTZ MANNHEIM
Naslov za brojavke: LANZFABRIK DUNAJ.
Pisarna: DUNAJ VIII. Laudongasse 9. Telefon 18891 b.

Vročeparne-Lokomobile
z zaklopnim krmilom „Sistem Lentz“
Jednostavna postrežba. zmožnost do 1000 PS. Največji prihranek.

Letna produkcija des 2000 Lokomobil.
Obisk inženirja in ponudbe brezplačno.

Najboljši nakup vsakovrstnih modernih in trpežnih

čevljev

je v zalogi lastne tovarne

PETER KOZINA & K^{o.} LJUBLJANA NA BREGU.



Cene za gospode K 14.—, 17.—, 20.—
 " " dame " 12.—, 15.—, 18.—
 " " dečke ^{36/39} " 10.—, 12.—
 " " otroke K ^{St. 22-23} 5.— ²⁴⁻²⁶ 6.— ²⁷⁻²⁸ 7.— ²⁹⁻³¹ 8.—
 Garantirana kakovost po teh cenah. Cenejše vrste od kron 1'50 naprej.

710

Nogavice in druge pletenine, dalje perilo, ovratnike in v to stroko spadajoče blago dobite najceneje v specialni trgovini

A. & E. Škaberné

Mestni trg 10

Velika izbira

Solidna postrežba

Brzjavni naslov: **BAJEC, LJUBLJANA.**

ANT. BAJEC

558 (1) umetni in trgovski vrtnar.

Cvetlični salon

LJUBLJANA, Pod Trančo št. 2.

Velika zaloga **suhih vencev**

Izdelovanje šopkov, vencev, trakov : z napisi i. t. d. — Zunanja naročila točno :

Vrtnarija je na Tržaški cesti 34.



Spomladanske novosti so tukaj

Najmodernejši raglani, obleke za gospode in dečke v najnovejših fazonah, dospela je ogromna izbira pariških in berlinskih modelov za dame, v modernih barvah in krojih.

Velika partija damskih kostumov po 10 kron, kakoršnih doslej še ni bilo dobiti. Ogledati si zamorete le v trgovini

angleško skladišče oblek **O. Bernatovič** angleško skladišče oblek

VELIKANSKA ZALOGA OBLEK ZA GOSPODE IN DEČKE

A. KUNČ, LJUBLJANA

919

BOGATA ZALOGA BLAGA ZA NAROČILA PO MERI.

PRIZNANO NAJFINEJŠA IZVRŠITEV!

NAJNIŽJE CENE!

CENIKI NA RAZPOLAGO.



Dobro blago se samo hvali!

G. F. JURÁSEK vglasevalec glasovirjev in trgovec glasbil

Ljubljana, Poljanska cesta št. 13.

Zaloga prvovrstnih glasovirjev, pianin, harmonijev, gosli, kitar, tamburic, citer, harmonik itd. Najboljše strune „WEICHOLO“ in druge, ter vse potrebščine glasbil. Jamčim pisмено 10 let. Zavod za vglasevanje ter popravila glasovirjev in vsega glasbenega orodjav

Najcenejša posojevalnica.

Vglasujem v „Glasbeni Matici“, „Mladiki“ in drugim slovenskim zavodom. — Svarim pred samouki in neizkazanimi baje-strokovnjaki, kateri instrumente samo pokvarijo. — Edini samostojni strokovnjak za vglasevanje ter popravila vseh glasbenih instrumentov je na Kranjskem koncesionirana tvrdka **G. F. JURASEK.**



ŠTEFAN NAGY

Irgovina z železnino **Ljubljana.**



priporoča svojo izbrano zalogo

brzoparilnikov za krmo, sesalk za gnojnico, vodnih sesalk, kovanja za stavbinsko stroko, orodja vseh vrst, kopalnih banj, železnega pohištva, vrtnih miz in stolov, štedilnikov, kakor tudi vseh predmetov, spadajočih v to stroko. Najnižje cene!

NARAVNOST IZ

SPI

TKALSKEGA KRAJA

morate kupovati platna, cefire, fino tkanino za srajce, kanafase za povlake, brisače, robce itd. za svoje domače potrebe.

Pošiljatev za poskušnjo po povzetju:

- 23 m kanafasa za povlake **REKORDIA** 78 cm širokega, z rudečimi ali modrimi progami, samo K 10'60
- 23 m bele fine tkanine **IRIS** za srajce " 11'—
- 23 m **RUMBURŠKE TKANINE** " 11'50
- 18 m cefira za srajce **PERMANENT** za 6 srajc, razdeljenega po 3 metre " 8'60
- 1 tucat belih damaških brisač št. 7, 48x100 cm, samo " 6'—
- 50 m zavoj kras, stalnobarna, ostankov 3—15 m dolgih, platna, cefira, delena, kanafasa itd., samo " 25'—
- boljša vrsta samo " 31'—

Pogorska krščanska tkalnica

LINERIA-SPI št. 27, Orliš. gore Češko.

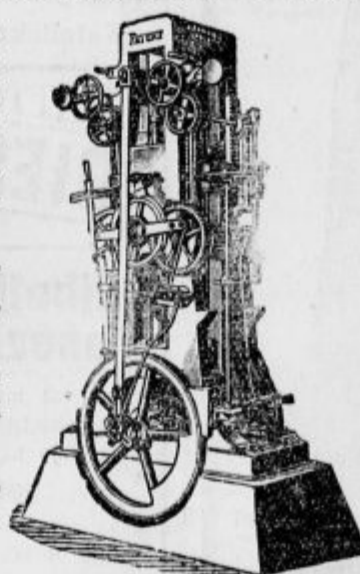
Vzorci raznega blaga zastoj. — Kar ne ugaja se menja, ali pa se vrne denar.



Polno-jarmeniki za žage in stroji za obdelovanje lesa vseh vrst, posebno patentovani brzo-jarmenik, jarmenik - cepilnik, vencičan, jarmenik, enostavni in dvojni. Stroji za mizarje, kolarje, strugarje, sodarje, tesarje itd.

Vsakovrstni stroji za izdelovanje pohištva iz upognjenega lesa.

Stroji za lupljenje lesa. Stroji za izdelovanje lesne volne.



vodne turbine največ porabnih stopinj. Precizijski regulatorji. Patent priglašen.

Stroji za izdelovanje cement. sodov. Moderne transmisije.

Prevzema popolno opremo tovarn za celokupno lesno industrijo. Najboljša priporočila mnogo velikih in manjših obratov v tu- in inozemlju.

Tačasno v delu: turbinska naprava za proo kranj. dež. elektrarno. 2 turbini po 1600 konj. sil.

Tovarna za stroje G. TONNIES, Ljubljana. R.

Dunajska cesta št. 35. — Ustanovljeno 1847.

Graščinsko poslopje na prodaj!

Proda se graščina s posestvom, nekda last grofa Lichtenberga, v Pra-pročah pri Grosupljem v celoti ali pa tudi sama graščina z več ali manj zemljišča, v lepi legi, na ravnini, pri glavni cesti, 20 minut od kolodvora. K posestvu spada poleg lepih njiv in travnikov tudi več lepih gozdnih parcel. Primerno je tudi za poletno kopališče.

Pojasnila daje **Jožef Adamič, Grosuplje.**

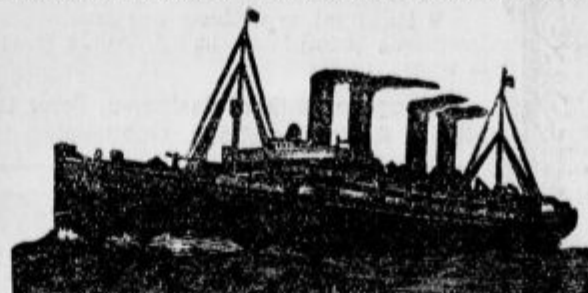
866

Najhitrejša in najsigurnejša vožnja v

Ameriko

je z ekspresnimi

cesarskimi brzoparniki: »Kaiser Wilhelm d. II.«, »Kaiser Wilhelm d. Gr.«, »Kronprinz Friedrich Wilhelm«, »George Washington«, »Columbus« itd. Vožnja 5—6 dni.



Posebno opozarjam na novo vpeljane kajute (kabine) III. razreda. V teh je prostora za 2, 4 do 6 oseb; opremljene so čim najudobneje. Potniki dobivajo v posebnih jedilnih dvoranah ob pogrjenih mizah izborna hrana. Na razpolago imajo poleg družabnih in kadilnih salonov tudi posebni šetalni krov, kopelji itd. Na krovu jim igra vsak drugi dan godba. — Odhod potnikov iz Ljubljane vsak terek in četrtek.

Potnik, ki kupi pri meni vozni list, dobi v pristanišču brezplačno hrano in stanovanje! — Edino veljavno vozno listka za te parnike, kakor tudi za vse proga amer. železnice pri

Ed. Tavčar-ju v Ljubljani Kolodvorska ul. 35 (nasproti občesnane gostilne „Pri Starem Tislerju“) — Izdaja voznih listov tudi za proge: Baltimore, Filadelfija, Galveston, Kanada, Avstralija. Zabavna potovanja v Italijo Egipt, na severni tečajjta.